

CİNSEL DOYUM İLE BEDEN İMAJI VE BENLİK SAYGISI
ARASINDAKİ İLİŐKI

MÜGE KILIÇLAR

İŞIK ÜNİVERSİTESİ

2018

CİNSEL DOYUM İLE BEDEN İMAJI VE BENLİK SAYGISI
ARASINDAKİ İLİŐKI

MÜGE KILIÇLAR

IŞık Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, 2016
IŞık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans
Programı, 2018

Bu tez. IŞık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne Yüksek Lisans (MA) derecesi
ile sunulmuştur.

IŞIK ÜNİVERSİTESİ
2018

İŞIK UNIVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

CİNSEL DOYUM İLE BEDEN İMAJI VE BENLİK SAYGISI
ARASINDAKİ İLİŞKİ

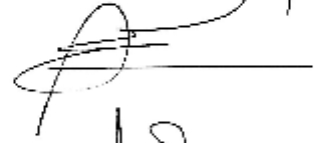
MÜGE KILIÇLAR

ONAYLAYANLAR:

Prof. Dr. Feryal Çam Çelikel İşık Üniversitesi
(Tez Danışmanı)

Dr. Öğr. Üyesi Rukiye Hayran İşık Üniversitesi

Prof.Dr. Aylül Hariri Maltepe Üniversitesi

ONAY TARİHİ: 04.06.2018

THE RELATIONSHIP BETWEEN SEXUAL SATISFACTION, BODY IMAGE AND SELF-ESTEEM

Abstract

Objective: The aim of this study was to investigate the differences in terms of sexual satisfaction, body image and self-esteem in participants with various sociodemographic characteristics and sexual life variables.

Methods: The study was conducted with a total of 404 adult heterosexual individuals, including 266 females and 138 males who volunteered in the Survey system online. All participants were given a Sociodemographic Characteristics and Data Form, the Golombok-Rust Sexual Satisfaction Scale (GRISS), the Body-Cathexis Scale (BCS) and the Rosenberg Self-Esteem Scale.

Results: In our study, a significant positive correlation between participants' sexual satisfaction and body image, and a significant negative correlation between sexual satisfaction and self-esteem were observed. There was also a significant negative correlation between body image and self esteem. The RBSE scores differed in participants with various features of marital status, work life, income level and sex life patterns. In addition, it was observed that the GRISS scores differed between participants with different sex patterns and educational levels. There was a significant positive correlation between GRISS and RSES in females and GRISS and age in males.

Conclusion: This study was designed to assess the relationship between sexual satisfaction, body image, and self-esteem in individuals in a non-clinical sample. It was observed that sexual satisfaction, body image and self-esteem have significant relationships in both male and female participants. Based on our findings, previous research are discussed and suggestions for future work are presented.

Keywords: sexual satisfaction, body image, self-esteem

CİNSEL DOYUM İLE BEDEN İMAJI VE BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, cinsel hayatı olan yetişkin bireylerin başlıca sosyodemografik özellikleri ve cinsel yaşama dair değişkenleri dikkate alındığında cinsel doyum, beden imajı ve benlik saygısı bakımından aralarında fark olup olmadığını araştırmaktır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini gönüllülük usulüne göre, internet üzerinden Surveey anket sistemine katılım sağlamış, heteroseksüel cinsel hayatı olan 266'sı kadın, 138'i erkek, toplam 404 erişkin birey ile yürütülmüştür. Araştırma kapsamında veri toplama araçları olarak Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (GRCDÖ), Vücut Algısı Ölçeği (VAÖ) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmamızın sonucunda katılımcıların cinsel doyumunu ve beden imajı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, cinsel doyumunu ve benlik saygısı arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca beden imajı ile benlik saygısı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Demografik ve diğer özellikler içerisinde medeni durum, çalışma hayatı, gelir düzeyi ve cinsel yaşam düzenine göre RBSÖ puanlarının farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ek olarak, cinsel yaşam düzeni ve eğitim düzeyine göre GRCDÖ puanlarının farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Kadınlarda GRCDÖ ve RBSÖ ile yaş arasında, erkeklerde ise GRCDÖ ile yaş arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç: Bu araştırma klinik olmayan örneklemdaki bireylerde cinsel doyum, beden imajı ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi değerlendirmek üzere oluşturulmuştur. Araştırmanın bulguları doğrultusunda hem kadın hem de erkek katılımcılarda cinsel doyum, beden imajı ve benlik saygısı kavramlarının ilişkili olduğu gözlenmiştir. Elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmış ve gelecekte yürütülecek olan çalışmalar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: cinsel doyum, beden imajı, benlik saygısı

TEŞEKKÜR

Eğitim hayatım boyunca bana yardımları dokunan, bilgi ve deneyimlerini paylaşan tüm hocalarıma çok teşekkür ederim. Yüksek lisans eğitimim süresince değerli bilgileriyle beni aydınlatan tez danışmanım Prof. Dr. Feryal Çam Çelikel' e yardımlarıyla süreci yönetmemi sağladığı, yanlışlarımı düzeltmem konusunda yol gösterdiği için teşekkürlerimi sunarım.

Lisans hayatımdan itibaren her an yanımda olan, hissettiğim bütün duygulara ortak olan sevgili meslektaşlarım Özge Zelal Yıldız, Büşra Arığ, Bahar Cinal ve Pelin Beşparmakaya'ya dostlukları için çok teşekkür ederim. Tez süreci boyunca ne zaman ihtiyacım olsa bana hep destek olan Psk. Irmak Gültekin'e ve her aradığımda beni destekleriyle motive eden Psk. Ayca Ezgi Meriçtan'a ve Uzm. Psk. Gözde Vatansever'e çok teşekkürler. Bu süreçteki anlayışı ve desteği ile hem tez sürecime hem de mesleki gelişimime olan katkılarından dolayı Prof. Dr. Alpay Ateş'e saygılarımı sunuyorum.

Son olarak her koşulda yanımda olan fikirlerimi önemseyen, hayallerimi gerçekleştirmem konusunda destek olan, en kötü günlerde bile bana benden daha fazla inanıp yoluma ışık tutan annem Rüveyde Kılıçlar, babam Ertuğrul Kılıçlar ve abim Mete Kılıçlar yolumu aydınlattığınız, koşulsuzca yanımda olduğunuz için size sonsuz teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT	ii
ÖZET	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	2
1.2. Araştırmanın Başlıca Hipotezleri	2
1.3. Araştırmanın Soruları	2
1.4. Araştırmanın Önemi	2
1.5. Araştırmanın Sayıtları	3
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Cinsellik Kavramı	4
2.2. Cinsel Doyum	6
2.3. Beden İmajı	8
2.4. Benlik Kavramı	10
2.5. Benlik Saygısı	11
2.6. Cinsel Doyum ile Beden İmajı Arasındaki İlişki	13
2.7. Cinsel Doyum ile Benlik Saygısı Arasındaki İlişki	14
2.8. Cinsel Doyum, Beden İmajı ve Benlik Saygısı Kavramlarının Birlikte Ele Alınması	15
3. YÖNTEM	17
3.1. Örneklem	17
3.2. Veri Toplama Araçları	17
3.2.1. Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu (Ek B)	17
3.2.2. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (GRCDÖ) (Ek C)	17
3.2.3. Vücut Algısı Ölçeği (VAÖ) (Ek D)	18
3.2.4. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) (Ek E)	19
3.3. Verilerin Analizi	19
4. BULGULAR	20

4.1. Sosyodemografik Özellikler	20
4.2. Ölçeklerin Değerlendirilmesi	21
4.3. Sosyodemografik ve Diğer Özelliklerin Beden İmajı ve Benlik Saygısı Yönünden Değerlendirilmesi	22
4.4. Sosyodemografik ve Diğer Özelliklerin Cinsel Doyum Yönünden Değerlendirilmesi	24
4.5. Cinsel Doyum, Beden İmajı ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	29
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	35
5.1. Sonuç ve Öneriler	41

KAYNAKLAR

EKLER

EK. A. BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

EK B. SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLER VERİ FORMU

EK C. GOLOMBOK-RUST CİNSEL DOYUM ÖLÇEĞİ

EK D. VÜCUT ALGISI ÖLÇEĞİ

EK E. ROSENBERG BENLİK SAYGISI ÖLÇEĞİ

ÖZGEÇMİŞ

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4.1.1. Örneklemin Sosyodemografik Özellikleri

Tablo 4.1.2. Katılımcılardan Alınan Diğer Bilgiler

Tablo 4.2.1. Katılımcıların Vücut Algısı, Cinsel Doyum ve Benlik Saygısı Puanlarının Değerlendirilmesi

Tablo 4.3.1. Katılımcıların Vücut Algısı ve Benlik Saygısı Puan Ortalamaları Arasındaki Farklar

Tablo 4.4.1. Kadın Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği Puanlarının Cinsel Yaşam Değişkenine Göre İncelenmesi

Tablo 4.4.2. Erkek Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği Puanlarının Cinsel Yaşam Değişkenine Göre İncelenmesi

Tablo 4.4.3. Kadın Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre İncelenmesi

Tablo 4.4.4. Erkek Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre İncelenmesi

Tablo 4.5.1. Kadın Katılımcılar İçin Çalışmanın Değişkenlerine İlişkin Korelasyon Katsayıları

Tablo 4.5.2. Erkek Katılımcılar İçin Çalışmanın Değişkenlerine İlişkin Korelasyon Katsayıları

KISALTMALAR

BKİ: Beden Kitle İndeksi

BS: Birliktelik Süresi

BYS: Birlikte Yaşama Süresi

GRCDÖ: Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği

RBSÖ: Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

SS: Standart Sapma

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

VAÖ: Vücut Algısı Ölçeği

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Cinsellik, fiziksel ve duygusal sağlığın önemli bir yönüdür ve yakın ilişkilerin ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır (Bridges ve ark., 2004). Yaşamın bir alanında yaşanan uyumsuzluk ve doyumsuzluk diğer alanları da etkilemektedir. Yoğun cinsel doyumsuzluğu olan bireyler iş yaşamları ve toplumsal hayatlarında da uyumsuzluk gösterebilmektedirler. Bu uyumsuzluklara neden olan cinsel işlev bozukluklarının tanısı, sınıflandırılması ve tedavisi Johnson ve Masters'ın araştırmalarına uzanmaktadır (Öztürk, 2015). Araştırmada uyarılma, plato, doyum, gevşeme olmak üzere dört evreden oluşan cinsel yanıt döngüsünden söz edilmektedir. Cinsellik tek bir boyutla ilişkili olmayan düşünsel, duygusal ve davranışsal niteliklerle ele alınan bir kavramdır. Cinselliğin düşünsel boyutunda cinselliği doğrudan etkileyen geçmişle ve bugünle ilişkili duygular, değerler, korkular ve savunmalar bulunmaktadır. Kişinin kendini bir başkasına açma kararını içermektedir. Duygusal boyutunda ise başka birine sevgi duyma, koruma, merak etme, benzer ve farklı tarafları keşfetme arzusu yer almaktadır. Davranışsal boyutta, yakın fiziksel temas, sarılma, dokunma, öpme, bakma, gülme ve cinsel ilişki bulunmaktadır (Bayrak, 2006). Cinsel ilişki çeşitli bireysel faktörlerden etkilenebilir. Cinsel ilişkiyi etkileyen faktörler arasında kişinin önceki psikolojik durumu, cinsel olarak kendini çekici bulup bulmadığı, diğerleriyle olan ilişkileri, beden imajı gibi psikolojik faktörler yer alabilir (Clayton, 2001). Beden imajı çeşitli değişkenler bakımından (cinsel deneyim, cinsel davranış sıklığı, cinsel doyum vb.) bireylerin cinsel yaşamını etkileyebilmektedir. Cinsel davranış sıklığı her iki cinsiyet grubunda beden imajını öngörmekle beraber bireylerin olumsuz beden imajına sahip olmaları cinsel deneyimlerinin azalmasında etkilidir (Faith ve Schare, 1993). Beden imajı, kişilerin benlik saygısını, sosyal kaygı düzeylerini, cinsel davranışlarını, duygusal durumlarını belirlemede önemli bir rol oynamaktadır (Cash ve Fleming, 2002). Cinsel doyumunu açıklamak için yapılan araştırmalarda beden imajının yanı sıra benlik saygısının da öneminden bahsedilmiştir. Cinsel işlev bozuklukları özellikle cinsel istek bozukluğu ve cinsel

doyum üzerinde düşük benlik saygısının etkisini araştıran bir çok çalışma bulunmaktadır (Din, 2012). Yüksek benlik saygısı ve olumlu beden imajı daha iyi bir cinsel doyumunu yordamaktadır (Higgins ve ark., 2011).

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, cinsel hayatı olan erişkin bireylerin başlıca sosyodemografik özellikleri ve cinsel yaşama dair değişkenleri dikkate alındığında cinsel doyum, beden imajı ve benlik saygısı bakımından fark olup olmadığını araştırmaktır.

1.2. Araştırmanın Başlıca Hipotezleri

1. Katılımcıların beden imajlarına dair memnuniyetleri ile cinsel doyum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki beklenmektedir.
2. Katılımcıların benlik saygıları ile cinsel doyum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki beklenmektedir.
3. Kadınlarda yaş arttıa cinsel doyumun azalacağı öngörülmektedir.
4. Erkeklerde yaş arttıa cinsel doyumun azalacağı öngörülmektedir.

1.3. Araştırmanın Soruları

Araştırmanın temel ve alt amaçlarına yönelik başlıca sorular şunlardır: Cinsel doyum ile beden imajı ve benlik saygısı arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır? Kadınlara ve erkeklerin yaşları ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.4. Araştırmanın nemi

Cinsellik araştırmaları üzerinde son derece önemli bir yer alan cinsel doyum, benlik saygısı ve beden imajı literatürde çeşitli değişkenlerle birlikte incelenmektedir. Ancak yapılan araştırmalara bakıldığında cinsel doyumunu, beden imajını bu çalışmadaki gibi bazı değişkenlerle birlikte ele alan henüz yeterli çalışma bulunmamaktadır. Örneğin yapılan çalışmalara baktığımızda daha çok kadın ve erkeklerin ya da evli ve bekar bireylerin cinsel doyumları başta olmak üzere beden imajı ve benlik saygısı kavramlarını ayrı ayrı ele aldıkları görülmektedir. Bu çalışmada farklılıkların görülmesi adına bu unsurlar bir arada ele alınacaktır. Bunun yanı sıra cinsellikle ilgili yapılan araştırmalar daha çok klinik örneklemede örneğin cinsel işlev bozuklukları ya da onkoloji gibi alanlara daha fazla odaklanmıştır (Kedde, Van de Wiel, Schultz ve Wijzen, 2013; Balon, 2017). Cinsellik ve cinsel doyumla ilgili yapılan geçmiş çalışmalarda, öncelikle cinsel işlev bozukluğu çeken

bireylere ve çiftlere bakılmıştır. Klinik örneklem dışındaki popülasyonda cinsel doyum unsurlarını araştıran az sayıda araştırma bulunmaktadır (Hally ve Pollack, 1993). Bu nedenle ilgili literatüre bakıldığında klinik olmayan örneklemdeki bireylerin cinsel doyumları ile ilgili çalışmalar yapılması gerekli gözükmektedir. Ayrıca ülkemize bakıldığında cinsellik ile ilgili çalışmalar artmış olmakla birlikte kültürel yapısı nedeniyle diğer konulara göre çalışılması zor bir alandır. Türk toplumundaki kadın ve erkeklerin cinsel doyumlarını, beden imajı ve benlik saygıları bakımından incelemenin cinsellik alanında çalışan uzmanlara fikir vermesi adına önemli olduğu düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

1. Araştırma örneklemini evreni temsil edebilir özelliktedir.
2. Araştırmaya katılan kişiler, verilen ölçeklere samimiyetle cevap vermişlerdir.

BÖLÜM 2

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Cinsellik Kavramı

Cinsellik, cinsiyet, cinsiyet kimlikleri ve rolleri, cinsel yönelim, erotizm, zevk, yakınlık ve üreme gibi konuları kapsayan, insan olmanın esas yönlerinden biri olmakla birlikte biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik, politik, kültürel, yasal, tarihi, dini ve manevi unsurların birbirleriyle olan ilişkisinden etkilenir (WHO, 2002). Cinsellik, üremeyi motive ederek canlılarda türün devamlılığı için gerekli olan, çeşitli sistemlerin birlikte rol oynadığı bir süreçtir. Diğer çoğu türden farklı olarak insanda cinsellik süreci, biyolojik faktörlerin yanı sıra psikolojik ve toplumsal faktörlerden etkilenir dolayısıyla çok daha karmaşık bir süreç halini alır (Carter, 2013; Çavdar, 2006). Cinsellikle ilgili sorunların ortaya çıkmasında genetik faktörler, gelenek ve görenekler, toplumun cinselliğe bakış açısı ve bireyin gelişim dönemlerinde ortaya çıkan aksaklıklar, ailenin çocuğa karşı tutumu, cinsel eğitimde eksik veya yanlış bilgilendirmeler ve çeşitli psikiyatrik rahatsızlıklar rol oynar. Ek olarak utanma ve bireyin dini inançlarıyla bağlantılı olarak ortaya çıkan günahkarlık duyguları da cinsel yaşamı olumsuz yönde etkileyebilir (İncesu, 2004). Bununla birlikte cinsellik, psikolojik, biyolojik ve sosyal unsurların etkileşimiyle şekillenmektedir ve bu bileşenlerin birinde meydana gelen engellenme ile işlevselliğini yitirebilmektedir (Gülsün ve ark., 2009). İşlev bozukluğu bireylerin sosyal ilişkilerinde bozukluğa, özgüven kaybına ve çoğu zaman duygusal strese sebep olmaktadır (Ege ve ark., 2010). Kendine olan güven, partnerle olan ilişkideki duygusal stres seviyesi, depresyon, anksiyete (Faith ve Schare, 1993) ve partnerlerin beden imajı algısı gibi unsurlar da cinsel yaşamı etkilemektedirler (Riss ve ark., 2013). Cinsel işlev bozuklukları kültürel etmenlerin sebep olduğu tutum, inanç ve alışkanlıklardan oldukça etkilenen konulardan biridir. Cinsel hayatın tabu olarak görülmesi, kişilerin kendi cinsiyeti dışında bir hekime cinsel sorunlarını anlatmakta

zorlanması gibi sıkıntılar tedavi sürecinde hasta hekim ilişkisini olumsuz olarak etkileyebilmektedir (İncesu, 1999). Cinselliğin evlilik içerisinde önemli ve bağlayıcı bir yeri bulunmaktadır. Sağlıklı yaşanan cinsel hayat içerisinde çiftlerin aralarında kendine özgü ve özel bir bağ oluşmaktadır. Bununla birlikte cinsellik, çiftlerin gerilimini azaltmakta, sıcaklık, sevgi, koruma ve korunma hislerini ve birbirleriyle olan yakınlığını arttırmaktadır. Çiftlerin karşılıklı olarak cinsellik ile ilgili kendilerini ve beklentilerini ifade etmeleri, duygu, düşünce ve beklentilerine saygı duyması sağlıklı bir cinsel hayat için gerekli unsurlardır. Cinsel ilişkinin sıklığı, süresi, yeri, tekniği, cinsel ilişki sırasında yaşananlardan alınan haz cinsel doyumu etkileyen temel öğeler arasında bulunmaktadır (Canel, 2012).

Cinsel sağlık, bireylerin cinselliğe ilişkin fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal tamamlayıcılığını sağlayan iyilik halidir, yalnızca hastalık, işlev bozukluğu veya sakatlığın bulunmaması durumu değildir (WHO, 2010). Wincze ve Carey cinsel sağlığın işlevsel ya da işlevsiz olarak sınıflandırılması eğilimini eleştirmektedirler. Bu şekilde bir sınıflandırma bireysel ya da kişilerarası doyumda bilgi eksikliğine neden olabilmektedir (akt. Rosen ve Leiblum, 1995). Biyolojik bakış açısına göre temel bir içgüdü olan cinselliğin nasıl, ne zaman, nerede, kiminle yaşanacağı ve nasıl uyarılıp nasıl doyuma ulaşılacağı gibi faktörlerini belirleyen, insan psikolojisidir. Cinsellik kişinin kendi vücudunu tanıması ile başlar. Bireyin kendisini sevmesi, saygı duyması ve güvenmesi karşısındakine de olumlu duygularla yönelebilmesini sağlarken kişilerin haz noktalarını bilmesi ve partneriyle paylaşması daha doyumlu bir cinsel birliktelik sağlar (CETAD, 2004).

İnsan cinselliğini laboratuvar ortamına taşıyan ilk araştırmacılar Masters ve Johnson (1994) gönüllü katılımcıları ile yürüttükleri çalışmada cinsel tepki sürecinin aşamalarını, cinsel uyarılara verilen tepkileri doğrudan gözlemlemiş ve nesnel ölçüm yöntemlerini kullanarak kaydetmişlerdir. Masters ve Johnson tepkileri 4 kategoride değerlendirmişlerdir.

Uyarılma: Döngünün ilk evresi olan uyarılmada erotik duygu ve düşüncelerin ortaya çıkışı kadınlarda vazokenjensyon ve myotoni ile erkeklerde ise ereksiyon ile ayırt edilmektedir. Bu sürecin ortaya çıkmasında çeşitli bedensel ya da psikolojik uyarılar rol oynamaktadır. Verilen tepkinin şiddetinin hızlı ya da yavaş artması, uyarının süresine ve yoğunluğuna bağlı olarak değişir. Uyarılma evresi, gerekli zaman ve yoğunlukta bir cinsel uyarı olmasına rağmen kısa sürebilir. Bununla birlikte cinsel uyarının aralıklı olarak devam etmesi, psikolojik ya da bedensel olarak

uygun olmaması gibi durumlarda uyarılma evresi uzayabilir veya kaybolabilir.

Plato: Cinsel heyecanın artmasıyla birlikte kadın ve erkeğin plato evresine geçtiği ikinci evredir. Uyarılma evresinin sürdürülmesi halidir. Haz ve cinsel gerilimin artması kişinin orgazm evresine kadar devam etmektedir.

Orgazm: Cinsel hazzın en fazla yaşandığı bu evrede süre diğer evrelere göre çok daha kısadır. Orgazmın yoğunluk kazandığı bölgeler kadınlarda klitoral bölgede vajinada, erkeklerde ise penis ve prostattadır.

Çözülme: Döngünün son evresi olan bu aşamanın süresi orgazmın gerçekleşmesine, ne yoğunlukta olduğuna, uyarının devam etmesine ve cinsiyet gibi bazı değişkenlere göre değişim göstermektedir. kadın ya da erkekte eğer orgazm gerçekleşmişse sonrasında gerçekleşmediyse plato evresinden sonra bedende ve genital bölgelerde daha önceki evrelerde meydana gelen fizyolojik değişimlerin sırasıyla tekrar kaybolmasıyla gerçekleşir (İncesu, 2004)

Daha sonraları cinsel terapilerin en önemli isimlerinden Kaplan (1974) cinsel yanıt aşamalarını yeniden sınıflandırarak bu evrelere istek evresini eklemiştir. Kadın ve erkeklerdeki cinsel yanıt döngüleri birbirinden farklılık göstermektedir. Kadınlarda görülen cinsel yanıt döngüsü yoğunluğu ve süresine bağlı olarak birçok şekilde görülebilirken erkeklerin cinsel yanıt döngüsü benzer şekilde tek tip görülmektedir. (İncesu, 2004)

2.2. Cinsel Doyum

Cinsel doyum, bireylerin cinsel hayatlarından duyduğu memnuniyetin düzeyidir. Yaş, cinsiyet, kültür, hayat boyunca kazanılan cinsel deneyimler, yaşam koşulları, gibi değişkenlere bağlı olarak kişilerde farklılık göstermektedir. Cinsel doyumunu düşük olan birinin cinsel işlevleri kötü olmak zorunda değildir, işlev bozukluğuna bağlı olmaksızın da kişi cinsel hayatını doyumsuz olarak sürdürebilir (Varma ve ark., 2005). Örneğin, cinsel hayatını doyurucu bulan bazı kişiler orgazmı az yaşarken, çok fazla orgazm olan bazı kişiler de cinsel hayatını doyurucu bulmayabilirler (İncesu, 2007). Öte yandan Lief'e (1980) göre doyum ve mutluluğa bakıldığında, düzenli orgazm yaşayan kadınların yaşamayanlara göre daha çok doyum yaşadıkları ve mutlu oldukları söylenebilir. Cinsel doyum yakın ilişkilerin doyumunda ve sürdürülmesinde önemli bir etkidir, ilişkilerin uzunluğu ve memnuniyetiyle cinsel doyum arasında bir ilişki olduğu bilinmektedir (Laumann ve ark., 1999; Murray ve Milhausen, 2012). Ayrıca cinsel doyum bireylerin cinsel ilişkilerindeki pozitif negatif niteliklerini subjektif değerlendirmesi sonucu oluşan

duygusal bir tepkidir, kişinin cinsel hayatından memnun olma derecesidir (Lawrance ve Byer, 1995). Cinsel doyumunu etkileyen çeşitli faktörlerden bir tanesi cinsiyettir. Bazı araştırmacılar kadınların daha fazla cinsel doyum yaşadıklarını bildirirken (Rehman ve ark., 2011; Renaud ve Byers, 1997), bazı araştırmacılar tam tersini söylemektedirler. Bunların aksine cinsel doyumda herhangi bir cinsiyet farklılığının bulunmadığını bildiren çalışmalar da mevcuttur (Oliver ve Hyde, 1993; McClelland, 2011). İlişkilerdeki cinsiyet farkına bakılsa da erkeklerin cinsel işlev bozukluğu ya da zorlukların bulunmadığı sınırlı sayıda araştırma cinsel doyumda öznel deneyime bakmıştır (Althof ve ark., 2011). Cinsel doyuma etki eden önemli bir unsur da yaştır. Yaş ile cinsel doyum arasındaki ilişkilerde net bir sonuç bulunmamaktadır. Yaşın ilerlemesiyle birlikte kadın ve erkeklerde çeşitli değişiklikler yaşanmaktadır. Kadınların ilerleyen yaşlarında cinsel fonksiyonları ve menapozla birlikte çeşitli hormon seviyeleri azalır. Bununla birlikte cinsel arzu, uyarılma ve orgazmla ilgili problemler ortaya çıkabilir. Bu dönemde vajinal kuruluk sonraki dönemlerde ise vajinismus ve ağrılı cinsel birleşme görülebilir (Varma ve ark., 2005 ; Şentürk ve ark., 2015). Tüm bu nedenlerle yaşla birlikte cinsel doyumda düşüş gözlenebilir. Diğer bir açıdan bazı araştırmalar yaş ilerledikçe cinsel doyumun arttığını ortaya koymuştur (Whitley ve Poulsen, 1975). Yaşlı erişkinlikte cinselliği araştıran bir çalışmada cinsel doyum ve beden imajına bakılmıştır. Araştırmada kadınların genel olarak erkeklere göre beden imajlarından özellikle cinsel bağlamda daha az memnun oldukları görülürken, yaşlı erişkin kadınların genç kadınlara göre bedensel tatminsizliğe daha dayanıklı olduğu görülmektedir (Træen ve ark., 2016). Baltık bölgesindeki 18-54 yaş heteroseksüel bireyler arasında yapılan bir çalışmaya göre, genç kadınların genç erkeklere göre daha tatminkar, yaşlı erkeklerinse yaşlı kadınlara göre kısmen daha tatminkar oldukları gözlemlenmiştir (Haavio-Mannila ve Kontula, 2003). Olumsuz beden imajı ve düşük benlik saygısı cinsel işlev kalitesi ve cinsel doyumunu etkileyen diğer başlıca faktörlerdendir (Ghezelseflo ve ark., 2013). Beden imajı olumsuzluğunun kadınlarda orgazm bozukluğuna yol açabileceği söylenebilir. Cinsel aktivite sırasındaki düşünceleri sorulan kadınlar arasında bedenlerinden memnun olmayan, beden imajı olumsuz olan ve orgazm bozukluğu problemi olan kadınlar genel olarak benzer olumsuz cevaplar vermişlerdir. Bunların içinde fiziksel çekiciliği olmayan bir kadının cinsel doyumunun olmayacağı, güzel olmayan bir kadının cinsel partnerinde zevk uyandıramayacağı gibi yargılar bulunmaktadır. Orgazm olan ve olamayan kişiler arasındaki beden imajlarına dair inanç

farklılıklarının olması sebebiyle orgazm olamama ve olumsuz beden imajı kavramları arasında sağlam bir ilişki olduğu düşünülmektedir (Nobre ve Pinto-Gouveia, 2008). Rosenthal'ın 1998'de yaptığı cinsellikle ilgili düşünceleri ve duyguları inceleyen araştırmaya göre, birçok kadın cinselliklerinden daha fazla memnun olmak için kendileriyle barışık olmaya, daha az utanç duymaya ve kendilerini kabul etmeye ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Bu bulgular cinsel doyumda benlik saygısı ve beden imajı ile ilişkili olabilmektedir. Cinsel doyum bireylerin hayat standartlarını yükselten bir faktördür. Bireyleri fiziksel olarak olumlu yönde etkilemekte ve yaşam kalitesinin artışına sebep olmaktadır (Trudel, 2002). Cinsel benlik şeması, cinsel doyumu etkileyen diğer bir unsurdur. Olumlu cinsel benlik şemasına sahip olan kadınların, olumsuzlara göre kendilerini duygusal olarak daha romantik ya da tutkulu ve davranışsal olarak cinsel ilişki deneyimleme konusunda daha açık oldukları bilinmektedir, olumlu cinsel şeması olan kadınlar sosyal baskılara karşı daha özgürlerdir, çeşitli cinsel davranışları daha olumlu değerlendirmektedirler. Bununla birlikte olumlu cinsel şeması olan kişilerin yüksek öz saygı gösterebilecekleri düşünülmektedir (Andersen ve Cyranowski, 1994).

2.3. Beden İmajı

Beden imajı, bireylerin sağlık durumları, fiziksel görünümleri ve becerilerini, cinsellikleriyle ilgili olan tavır ve algılarını kapsayan, benliğin fiziksel niteliğini oluşturan bir kavramdır (Hamurcu, 2014). Bireylerin bedenlerini algılayış şekilleri, beden ve benlikleri ile olan ilişkisini etkilemektedir. Ek olarak kültürün de beden imajı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu vurgulanmaktadır (Küçük ve ark., 2018). Geçmiş çağlardan beri her toplumda fiziksel görünüme önem verilmiştir. Her ne kadar yaşanan zamana ve o toplumun kültürel yapısına göre görünüşle ilgili olan değerlendirmeler değişse de görünüme verilen bu önem insanlarda beğenilir olma isteği uyandırmış ve bunun için gayret göstermişlerdir (Tezcan, 2009). Yaşanılan topluma ve zamana bağlı olarak varılan yargıların, temsil edilen sembollerin değişim gösterdiği görülmektedir. Önceleri Batılı toplumlarda vücudu dolgun olarak tanımlanan kadınlar güçlü, sağlıklı ve üretken olmayı temsil ederken, şimdi kadınlar narin ve ince görünmeye teşvik edilmektedir. Bunun aksini gösteren örneklerde bulunmaktadır. Örneğin Arap kültüründe zayıf kadınlar istenmeyen olarak sayılmaktadır ayrıca kadınlığın ve doğurganlığın temsili büyük beden ölçülerine bağlı görülmektedir. Bununla birlikte Çin ve Hindistan gibi ülkelerde geniş beden ölçülerine sahip kadınların daha uzun ve ferah bir yaşam sürdürdüklerine inanıldığı

belirtilmektedir (Bakhshi, 2011). Günümüzde de insanların ideal beden imajına ulaşmaları için açılan güzellik merkezleri, moda için harcanan ücretler kişilerin bedenlerine olan ilgilerinin bir işaretidir (Gözüyılmaz, 2011). Bireylerin bedenlerini olumlu değerlendirmeleri kişilerarası ilişkilerinde daha güvenli olmalarını sağlarken, çok kusurlu olduğuna inanan, kendinden hoşnut olmayan insanlar belirli zamanlarda ya da devamlı olarak güvensiz, huzursuz hissetmekte ve değersizlik duyguları barındırmaktadırlar (Tezcan, 2009). Cinsiyet faktörüne bakıp karşılaştırıldığında kadınlarda erkeklere göre daha düşük beden memnuniyeti olduğu görülmektedir. Kadınlar erkeklere göre daha fazla sosyal karşılaştırmalar yapma, hemcinslerini daha çekici ve fiziksel olarak daha iyi olarak algılama eğilimindedirler. Erkekler ise kalıplamış fiziksel görünüm normlarından daha az etkilenmektedirler ve daha az sosyal karşılaştırma yapma eğilimleri vardır (Neagu, 2015). Ancak, son yirmi yıla bakıldığında benzer şekilde olmasa bile erkeklerde de beden memnuniyetsizliği artmaktadır. Bazıları daha zayıf olmak isterken bazıları da protein takviyeleri ve ağırlık çalışmalarlarıyla vücut geliştirmeyi kullanarak kas kütlelerini arttırmak istemektedirler (Neagu, 2015; McCreary ve Sadava, 2001). Araştırmacılar, kas idealine ulaşma konusundaki toplumsal baskıdan dolayı erkeklerin nesnelleştirilmesinin artmasıyla birlikte yakında erkeklerin de beden imajı ile ilgili endişeler sebebiyle cinsel memnuniyetsizlik de dahil olmak üzere kadınlarinkine benzer sorunlarla karşı karşıya kalacaklarını varsaymışlardır (Cafri ve Thompson, 2004). Tiggemann ve arkadaşlarının (2008) yapmış oldukları bir çalışmada erkeklerin bedenlerinin çeşitli yönlerinden memnun olmadıkları daha ince, uzun ve kaslı olmak istedikleri bedenlerindeki kıl miktarının daha az olmasını saçlarının ise daha fazla olmasını ve daha uzun bir penise sahip olmak istedikleri belirtilmiştir.

Beden imajı çeşitli değişkenlerle ilişkili bir kavramdır. Cinsel doyumda bu kavramlardan biridir. Woertman ve Van den Brink (2012)' e göre cinsel doyum ile beden imajı değişkenleri birbiriyle ilişkilidir. Üniversiteye giden kadın ve erkeklerle yapılan bir çalışmada cinsel doyum ve beden imajı arasında pozitif bir ilişki olduğu her iki cins içinde farklılık olmadığı beden imajı ilgili kaygıların kadın ve erkekleri etkilediği tespit edilmiştir (Lyness, 2007). Kişilerin görünümlelerinden memnun olması ile cinsel davranışları arasındaki ilişkiye bakıldığında, bedeninden memnun olmayan kişilerin cinsel ilişki sırasında kendilerine, bedenlerine odaklanmaya daha yatkın oldukları için bu durum kişinin cinsel ilgisini azaltabilmektedir (Fredrickson ve Roberts, 1997). Düşük beden memnuniyeti olan kadınların cinsel partnerleriyle

birlikte olduğunda beden imajlarıyla ilgili daha kaygılı olduğu belirtilmektedir (Ackard ve ark., 2000). Ayrıca beden memnuniyeti yüksek olan kişilerin, daha düşük beden doyumuna sahip kişilere göre daha sık cinsel deneyimlerinin olduğu, cinsel sorunları daha az yaşadıkları ve cinsel açıdan daha çekici hissettikleri bildirilmektedirler (Weaver ve Byers, 2006). Beden imajının bireylerin cinsel hayatlarına olan etkisine ek olarak benlik saygısıyla olan ilişkisinde önemli olacağı düşünülmektedir. Gençlik, yaşlılık, hastalık gibi beden imajında değişikliğe yol açan durumlar benlik saygısını etkilemektedir. Bazı bireylerde beden imajındaki olumsuzluk, benlik saygısında azalmaya sebep olabilirken, bazı bireylerde ise önce düşük benlik saygısı arkasından negatif beden imajı gelmektedir (Hamurcu, 2014). Son yıllarda obeziteyle ilgili yapılan çalışmaların çoğunda beden ile benlik kavramlarının ilişkisi sıkça incelenmektedir. Aksi bulunmakla birlikte, yapılan araştırmaların büyük bir kısmında beden memnuniyetsizliğinin obez bireylerde daha fazla görüldüğü gözlemlenmektedir (Pınar, 2002; Tezcan, 2009). Fakat obezitenin düşük benlik saygısı ve olumsuz beden imajını açıklamada sebep mi yoksa sonuç mu olduğunun yanıtı net değildir (Hamurcu ve ark., 2015). Bireylerin normal, kilolu ya da obez tanımlarını alabilmelerini sağlayan beden kitle indeksi beden ağırlığının kilogram cinsinden ölçülmesi ve boyun santimetre cinsinden karesine bölünmesi ile bulunmaktadır (Annis ve ark., 2003). Beden kitle indeksi ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların bir kısmı (Ogden ve Evans, 1996; Mond ve ark., 2011) aralarında ters bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Benlik saygısının yanı sıra beden kitle indeksi ile cinsel işlevlere bakıldığında, Erbil (2013) çalışmasında beden kitle indeksinin beden imajı ile ilişkili olduğunu fakat cinsel işlevler üzerinde bir etkisinin olmadığını bildirmektedir. Küçük ve arkadaşlarının (2018) obezitenin benlik saygısı ve cinsellik ile olan etkisini araştırdığı çalışmada beden imajı ve benlik saygısı artarken, cinsel memnuniyetin de artış gösterdiği bildirilmektedir.

2.4. Benlik Kavramı

İlk olarak William James tarafından öne sürülen benlik kavramı en kolay anlamıyla bireyin kendisinin ne olduğuna dair verdiği cevapların toplamı olarak tanımlanmaktadır (Özen ve Gülaçtı, 2010). Benlik kavramının oluşması hayat boyunca sürmektedir ve kişilerin kendilerini algılayış biçimleri, tutum ve inançlarını kapsamaktadır. Bireylerin kendilerini tanımasıyla daha çok gelişmektedir (Altunay ve Öz, 2006). Benliğin oluşumunda ve gelişiminde bireyin yaşantılarının, çevresi ile ilişkisinin önemli bir rolü vardır. Dolayısıyla benliğin gelişimi bir süreç olarak ele

alınabilir. Kenç ve Oktay'a (2002) göre benlik doğumdan itibaren yaşanan olaylarla gelişmekte olan ve bunların sonucunda edinilen bir yapıdır. Köknel'e (1999) göre ise benlik, bireylerin kişilerarası etkileşimlerinin, aldığı eğitimlerin sonucunda geliştirilen, kişiyi diğerlerinden farklı kılan ve kişiliğini belirleyen esas kişilik boyutudur ve benliğin güçlenmesiyle birlikte kişiliğinde güçlendiği görülmektedir. İdeal ve gerçek benlik, benlik kavramını açıklamada önemli bir rol oynar. İdeal ve gerçek benlik arasındaki tutarlılık benliğin yeterliliğinde önemli bir faktördür. Bireyin gerçekte nasıl olduğunu temsil eden gerçek benliktir, bireyin nasıl olması gerektiğini ise ideal benlik temsil etmektedir. İdeal ve gerçek benlik ne kadar uyumlu olursa, bireylerde kendilerini daha olumlu algılar ve yüksek benlik saygısına ulaşırlar (King, 1997). Benlik kavramı, bireyin özellikleriyle ilgili hissettikleri, zihinsel ve fiziksel kendi niteliklerinin farkındalığıdır. Bu sebeple benlik kavramı benlik imajı, benlik saygısı, ideal benlik kavramlarını kapsamaktadır (Soğukpınar, 2014).

2.5. Benlik Saygısı

Benlik saygısı, bireyin kendine dair olumlu olumsuz tutumu, genel bir değerlendirmesi olarak tanımlanmıştır (Blachnio ve ark., 2016; Rosenberg, 1989). Literatüre bakıldığında benlik saygısı; özsaygı, özgüven, benlik değeri, benlik imgesi gibi terimlerle de ifade edilmektedir. Bireylerin kendini kabul edip, değer vermesini, saygı duymasını içeren bir kavramdır (Avcı, 2015) ayrıca bireyin benlik kavramının önemli bir unsurudur. Diğer bir tanımıyla benlik saygısı, kişinin kendisi hakkında nasıl hissettiğini ifade eder, bireyin zihinsel bedensel sağlığını korumak, yenilemek, onarmak için çok önemli bir faktördür (Lian, 2008). Kişinin kendine dair bu değerlendirmeleriyle ilgili vardığı kabulün sonucunda ortaya çıkan beğenmedir. Bireyler kendilerini gözden geçirmelerinin sonucunda olumlu ya da olumsuz özelliklerinin olduğunu görebilir fakat benlik saygısının yüksek olması demek kişinin sahip olduğu niteliklerin çok yüksek olması demek değildir, olumlu ve olumsuz yönlerinin hepsini değerli ve sevilmeye değer bulması, kendinden memnun olması halidir (Yörükoğlu, 2007). Benlik saygısı psikolojinin ilk günlerinden beri önemli bir yapı olarak görülmektedir ve farklı görüşlerce çalışılmaktadır. Bu süre zarfında gelişim psikologları benlik saygısının öncüllerini ve bunun insan gelişimindeki rolünü araştırırken sosyal psikologlar benlik saygısını sürdürmeye yönelik davranışlara dikkatlerini vermişlerdir diğer bir taraftan kişilik psikologları bir özellik olarak benlik saygısının bireysel farklılıklarını çalışmışlar ve birçok farklı oryantasyondan teorist benlik saygısının psikolojik uyum üzerindeki etkisini

tartışmıştır. Birtakım yazarlar, gerçek benlik ve ideal benlik arasındaki uyumun yüksek benlik saygısındaki yerine dikkat çekmekteyken, diğer kuramcılar benlik saygısının başarıya daha kolay ulaşmada yardımcı olması nedeniyle bireylerin yüksek benlik saygısı beklentisinde olduklarını belirtmektedirler (Leary, 1999). Yüksek benlik saygısına sahip kişilerin kendini değerlendirmede olumlu bir tutum içinde oldukları, düşük benlik saygısına sahip kişilerin ise olumsuz bir tutum içinde oldukları kabul edilmektedir (Rosenberg, 1965). Bazı araştırmalar düşük benlik saygısının çeşitli psikopatolojiler, akademik olumsuzluklar, depresyon, yalnızlık gibi durumlarla ilgili olduğunu belirtmektedirler (Kernis, 2005; Sacco ve Phares, 2001) Cashwell'e (1995) göre düşük benlik saygısına sahip kişiler sıklıkla kendilerini reddedilmiş, hoşnutsuz ve kendisini küçümseyen biri olarak görmektedir tersine yüksek benlik saygısına sahip kişiler ise kendilerini değerli, önemli bulmaktadır. Nir ve Neumann'a (1995) göre benlik saygısı düşük olan bireyler davranışlarından ve inançlarından emin değillerdir. Yapılan kesitsel bir çalışmaya katılan bireyler yetişkinlik dönemindeki benlik saygılarının 65 yaşına kadar git gide arttığını, 70 yaşından sonra ise hızla düştüğünü bildirmektedirler. Her iki cinsiyet grubu içinde bu durum aynı olmakla birlikte erkeklerin, erişkinliklerinin başından 70 yaşına kadar daha yüksek benlik saygısı taşıdıklarını belirttikleri, sonrasında cinsiyetin tersine döndüğü ve 80 yaşlarındaki kadınların aynı yaştaki erkeklere göre kısmen daha yüksek benlik saygısı olduğunu bildirmiştir (Baker ve Gringard, 2009).

Bireylerin cinsel hayatlarını algılayış tarzları bir yönüyle benlik saygılarının oluşmasında etkilidir. Bu sebeple cinsel işlevlerde meydana gelen herhangi bir problem bireylerin benlik algısını olumsuz bir yönde etkilemekle birlikte problemin kötüye gitmesine sebep olabilmektedir (Tuğrul, 1998 akt. Avcı, 2015). Bireylerin cinsel hayatlarını algılayış tarzları benlik algısını etkilerken, olumlu ya da olumsuz benlik saygısı da cinsel hayatı etkiyebilmektedir. Yapılan bir çalışmada yüksek benlik saygısına sahip olan kadınların cinsel yaşamları ve orgazmik tepkileri ile birlikte daha fazla cinsel tatmin yaşadıkları gözlenmiştir. Tam tersi olumlu benlik saygısına sahip olmayan kişilerin ise cinsel işlevlerinde azalma görülmektedir. (Rehbein ve ark., 2006). Campbell (1990) cinsel doyum ve benlik saygısı üzerine yaptığı araştırmada benlik saygısı ve kendilik algısı kavramının açıklığını incelemiştir. Düşük benlik saygısına sahip bireyler, ne olduklarına dair düşünceleri daha kötü bir şekilde dile getirmekte ve bu fikirler davranışlarını da etkilemektedir. Eğer bireyler olumlu deneyimlere sahipse ve etkileşimleri olumlu olarak algılıyorsa,

olumlu davranışlarda bulunacak sonuçta pozitif benlik saygısı ve cinsel doyum deneyimi yaşayacaktır tersine eğer olumsuz deneyimlere sahipse ve etkileşimlerini olumsuz olarak algılıyorsa cinsel olarak doyumsuzluğa sebep olan olumsuz davranışlarda bulunacaktır (Hopkins, 2010). Cinsel ilişki sırasında eşlerden birinin yaşadığı bir sorun diğerinde de cinsel olarak sorunlar meydana getirebilmektedir. Bir erkekte meydana gelen cinsel isteksizlik ya da sertleşme problemi birlikte olduğu kadında beğenilmediğiyle ilgili hisler uyandırabilir ve sonucunda da beden imajı ya da benlik saygısında sorunlar çıkmasına neden olabilir bu hislerin sürekliliği halinde ise cinsel istek ve uyarılmada azalma görülebilir (Tuğrul, 1999).

Menard ve Offman (2009) yaptıkları araştırmada benlik saygısının artışıyla birlikte cinsel memnuniyetinde arttığını gözlemlemişlerdir. MacCorquodale ve Delamater (1979) ise cinsellik ve benlik imgesi arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında benlik imgesinin çeşitli bileşenleri olduğunu düşünmektedirler. Bunlar arasında kendine güven, sosyal ve ahlaki yönden kendini değerlendirme, beden algısı ve fiziksel yönlerini değerlendirmek bulunmaktadır. Benlik şemaları kişinin geçmiş deneyimlerinden meydana gelen, benlikle ilgili olan bilgiyi düzenleyen ve işlenmesini sağlayan, kişinin benliği ile ilgili bilişsel genellemeleri olarak tanımlanmaktadır. Benlik şemalarının cinsel bir yönünün olabileceğini düşünerek daha sonraları Andersen ve Cyranowski (1994) cinsel benlik şeması kavramını ortaya atmışlardır. Bu kavrama göre kişinin kendi cinselliği ile ilgili yaptığı bilişsel genellemelere cinsel benlik şemaları denmektedir. Bu şemalar, cinsellik içeren sosyal bilgilerin işlenmesinde ve cinsel davranışın yönlendirilmesinde etkilidir. Nobre ve Pinto-Gouveia'ya (2006) göre adaptif olmayan bilişsel şemalar, yanlış cinsel inanışlar ve olumsuz otomatik düşünceler bireylerin cinsel işlevlerini olumsuz olarak etkilemektedirler. Tüm bu olumsuz düşünceler ise cinsel ilişki anında cinsel uyarana odaklanamama, hayal kırıklığı, suçluluk gibi duygulara ve doyumun engellenmesine sebep olabilmektedir.

2.6. Cinsel Doyum ile Beden İmajı Arasındaki İlişki

Bireylerin görünümlerinden memnun olmaması durumu hayatlarında pek çok noktayı etkilemektedir. Cinsellikte bireylerin hayatında önemli bir nokta olduğundan beden imajıyla ilgili doğrudan etkilenen alanlardan biri durumundadır. Cinsel hayatlarından doyum alamayan kişilerin cinsel doyumunu olanlara göre beden görünümlerinden daha az memnun oldukları bildirilmektedir (Hoyt ve Kogan, 2001). Kendi vücudu hakkında olumlu duygulara sahip olan kişilerin cinsel aktivite

esnasında daha fazla doyum yaşaması beklenen bir durumdur (Woertman ve Van den Brink, 2012). Pozitif beden imajına sahip bireyler cinsel aktivite sırasında beden kaygısıyla ilgili daha az dikkat dağınıklığı yaşayacağından dolayı cinsel haz üzerine daha çok odaklanabilir bu durum, bireyin cinsel doyumunu arttırmaktadır. Bunun sonucunda birey partnerinin cinsel doyumunu arttıran daha özenli ve daha iyi bir cinsel partner olarak algılanabilir. Van den Brink ve arkadaşları (2018) yaptıkları çalışmada beden imajı ve cinsel doyum arasında anlamlı bir ilişki gözlemlemişlerdir. Bununla birlikte çalışmalarında olumlu bir beden, olumlu cinsel deneyimleri şekillendirmede hem kadın hem de erkeklerde eşit derecede önemli olduğu vurgulanmaktadır. Daha önceleri yapılan beden imajı çalışmalarında çoğunlukla kadın katılımcılar bulunmaktadır, bunun nedeni kadınlara beden idealine uymak için yapılan gerçek dışı sosyal baskıların erkekler üzerindeki baskılardan daha belirgin olmasıdır (Byrd-Bredbenner ve Murray, 2003). Cinsel deneyim sırasında, bedensel görünümünden dolayı endişe duyan kadınlar diğer kadınlara nazaran daha düşük cinsel doyum bildirmektedirler (Dove ve Wiederman, 2000; Meana ve Nunnink, 2006).

Beden imajı, kadın ve erkeklerde cinsel ilişki sırasında görünüme bağlı dikkat dağınıklığının en güçlü belirleyicisidir (Meana ve Nunnink, 2006). Ackard ve arkadaşları (2000) yaptıkları çalışmada beden imajından memnun olan kişilerin cinsel davranışlarının, beden imajından memnun olmayan kişilere göre daha sık yaşandığı ve cinsel faaliyetlerde daha rahat olduğunu ifade ettiklerini bildirmişlerdir. Holt ve Lyness (2007) erkeklerde yüksek beden imajının, yüksek cinsel doyum ile ilişkili olduğunu gözlemlemişler ek olarak erkeklerde beden imajı ve cinsel doyum arasında, kadınlara göre daha güçlü bir ilişkinin olduğunu belirtmişlerdir. La Rocque ve Cioe (2011) araştırmalarında olumsuz beden imajı bildiren erkek ve kadınların olumlu beden imajı bildirenlere göre cinsel ilişkiden kaçınma eğilimlerinin daha fazla olduğunu gözlemlemişlerdir.

2.7. Cinsel Doyum ile Benlik Saygısı Arasındaki İlişki

Benlik saygısı cinsellik ile ilgili konularda önemli bir kavram olarak geçmektedir. Benlik saygısının düzeyi bireylerin davranışlarını, cinsel tutumlarını etkilemektedir. Kendinden memnun olmayan bir kişi yakın bir ilişki durumunda beğenilmeyeceği, reddedileceği endişesi duyarak kendini sergilemekten, dikkat çekmekten (Skaalvik & Hagtvet, 1990), cinsel ilişki kurmaktan kaçınabilmektedir. Bununla birlikte düşük benlik saygısına sahip kişiler kendilerine iyi davranmayan

cinsel partnerlerin çekimine kapılabileceğinden bu ilişkilerin sonucunda benlik saygıları daha da düşebilmektedir (Sanford & Donovan, 1999). Başka bir açıdan değerlendirecek olursak düşük benlik saygısı cinsel işlevleri ve doyumunu etkileyebileceği gibi cinsel işlevler de benlik saygısını etkileyebilmektedir. İlk kez bir cinsel ilişkide bulunmak bireyin, partnerinin kendisini cinsel aktivite için yeterince çekici bulduğunu hissedebileceğinden benlik saygısını arttırabilmektedir (Wiederman, 2005). Ishak ve arkadaşları (2010) cinsel aktivite esnasında orgazma ulaşamama ile bilişsel bir şekilde erotik düşüncelerin durdurulması, başaramama ve geri çekilme düşünceleri arasında bir ilişki olduğunu gözlemlemişlerdir. Yüksek benlik saygısı, cinsel ilişki esnasında daha az dikkat dağıtıcı düşüncelerle ilişkilendirilmekte ve cinsel doyumun artmasını sağlamaktadır (Pujolsve ark., 2010).

Cinsel işlev bozukluğu olan kadınların kendilerine olan güvenlerinin cinsel işlev bozukluğu olmayan kadınlara göre daha düşük olduğu, kendilerini daha utangaç, çekingen ve daha az çekici buldukları gözlenmektedir (Clement & Pfafflin, 1980). Thabet ve arkadaşları (2013) yaptıkları çalışmada, cinsel doyum ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu gözlemlemişlerdir ayrıca düşük benlik saygısına sahip obez bireylerin cinsel isteklerinde azalma olabileceğini vurgulamışlardır. Cinsel işlev bozukluklarının başlama sebebi ne olursa olsun bu bozukluğu devam ettirici etmenlerin de dahil olmasıyla sorun devamlı bir hal almaktadır. Çiftler arasındaki çatışma, performans kaygısı, benlik imajı ya da benlik saygısının zedelenmesi, cinsel güvenin kaybı, yetersiz iletişim gibi çeşitli etmenler sorunun artmasına ve devam etmesine neden olabilmektedir (McCabe ve ark., 2010).

2.8. Cinsel Doyum, Beden İmajı ve Benlik Saygısı Kavramlarının Birlikte Ele Alınması

Cinsel doyumla ilgili yapılan çalışmalarda benlik saygısı ve beden imajının öneminden ve etkilerinden söz edilmektedir. Benlik saygısının ve beden imajının derecesi kişinin sahip olacağı cinsel ilişki deneyimlerinin sayısını etkilemektedir. Olumsuz beden imajına sahip kişiler cinsel deneyimlerini azaltmakla birlikte partnerlerine cinsel ilişki için daha az fırsat sunmaktadırlar (Dove ve Wiederman, 2000). Walker'a (1998) göre cinsel deneyimin sonucunda beden algısı artmalı, benlik saygısı yükselmeli, daha fazla cinsel doyum ile sonuçlanan cinsel bilgi birikimi kullanılmalıdır. Cinsel deneyimin sonucu yetersiz, olumsuz olduğunda bir sorunun var olduğuna inanılmaktadır. Bu noktada kişinin kendi bedenini tanıması oldukça önemli bir ayrıntıdır. Bireyler, bedenlerini ve bedenlerinin verdiği cinsel tepkileri

öğrendikçe cinsel deneyimden daha çok zevk alırlar. Böyle bireyler genellikle daha az endişeli, daha iyi iletişim kuran, cinsel partnerleriyle daha iddialı olan ve cinsel benlikleri hakkında daha olumlu hisseden kişilerdir. Benlik saygısı ve beden imajı depresyon belirtilerinde önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca cinsel saygı, bedene duyulan saygı ve cinsel doyum benlik saygısı ve depresyonun öngürücülerindedir (Taleporor ve ark., 2002). Markey'e (2006) göre bir kadının beden imajından duyduğu memnuniyetsizlik, benlik saygısında ve kendini dünya üzerinde nasıl algıladığıyla ilgili düşüncelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Webster ve Tiggemann (2003) tarafından yapılan çalışmada kendi cinselliklerinden emin olan ve benlik saygısı pozitif olan kişilerin daha olumlu bir beden imajı yaşadığı saptanmıştır. Kadınların beden imajlarının olumlu ya da olumsuz olmasına dair olan inançları cinsel deneyimlerinin sonuçlarını etkilemektedir eğer bireylerin algılanan öz yeterlikleri yüksekse, başarıya ulaşana kadar çaba gösterme olasılıkları daha yüksektir. Artan öz-yeterliliğin ise kilo kaybı ve vücut imajı ile ilgili davranışlarla ilişkili olduğu bildirilmiştir (Warziski ve ark., 2008). Wiederman and Hurst'un (1998) yaptığı çalışmaya göre kilolu olan ve kendilerini daha az çekici bulan kadınların sabit bir ilişkiye dahil olma ve cinsel aktivitede bulunma olasılığı daha düşüktü. Ek olarak, daha kilolu kadınların partnerlerinden oral seks görme olasılığı daha düşük ve kendilerini çekici bulmayan kadınların oral seks yapma olasılığı daha düşüktü. Ayrıca kendini çekici hissetmeyen kadınların daha az cinsel ilişkiye sahip olduğu bildirilmekteydi. Cinsel yaşama dair bilgilerin sunulduğu başka bir çalışmada erkeklerin kadınlara göre daha çok performanslarıyla ilgili düşüncelerini bildirdikleri görülürken kadınların kendi beden imajlarına dair düşünceleri bildirme olasılığı daha yüksek görülmüştür. Erkekler performanslarıyla ilgili daha fazla endişe duyarlarken, kadınlar cinsel deneyim sırasında partnerlerinin onları nasıl gördükleri konusunda daha fazla endişe duymaktadırlar (Purdon ve Holdaway, 2006). Yaşanan tüm bu kaygılar cinsel doyumun azalmasına neden olabilmektedir. Ayrıca, cinsel doyumla ilgili yapılan çalışmalarda önemli bir faktör olarak görülen ilişki durumu, beden imajı ve benlik saygısı değişkenleri ile ilgili olarakta çalışılmaktadır. Forbes ve arkadaşlarının (2006) beden memnuniyeti ile erkek arkadaşına sahip olmakla ilgili yürütülen bir araştırmasında erkek arkadaşı olan kişilerin olmayanlara göre daha yüksek benlik saygısı gösterdikleri ve daha az beden doyumsuzluğu yaşadıkları kendilerini zayıf modellerle daha az karşılaştıkları ve daha yüksek benlik saygısına sahip oldukları görülmüştür (Forbes ve ark., 2006).

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

3.1. Örneklem

Araştırmaya gönüllülük esasına göre, rastgele seçim ve uygunluk örneklem yöntemi ile katılım sağlamış 404 kişi katılmıştır. Kullanılan formlar Surveyey anket sistemi üzerinden katılımcılarla paylaşılmıştır. Katılımcılara internet üzerinden ulaşılmaya çalışılmasının sebebi daha fazla kişiye ulaşılabilir olması, katılımcıların ölçeklere daha kolay ulaşabilmesi ve araştırmanın Facebook gruplarından hızlı bir şekilde yayılacak olmasıdır. Dışlama kriterleri arasında bireylerin heteroseksüel yönelim dışında olması, on sekiz yaşından küçük olması ve cinsel deneyimi olmaması bulunmaktadır.

3.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın ilk aşamasında katılımcılar, Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu verilerek çalışma hakkında bilgilendirilmiş, araştırma ile ilgili sorulabilecek sorular için araştırmacının mail adresi verilmiştir (Bknz. Ek. A). Daha sonra sırasıyla, bazı demografik ve kişisel bilgilerini içeren Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu, Cinsel Doyum Ölçeği, Beden Algısı Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği verilmiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları şunlardır:

3.2.1. Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu (Ek B)

Sosyodemografik Özellikler ve veri formu araştırmacı tarafından hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. Katılımcıların yaşı, eğitim durumları, yaşadıkları yer, medeni durumu, ekonomik durumları gibi birtakım demografik sorular ve cinsel hayatlarını anlamaya yönelik bireysel bilgilerini içeren birtakım sorular bulunmaktadır. Ölçekler internet üzerinden uygulanacağı için güvenliği sağlamak adına forma 2 adet tuzak soru eklenmiştir (Lütfen içerisinde bulunduğumuz yılı işaretleyiniz, aşağıdakilerden hangisi bir organdır).

3.2.2. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (GRCDÖ) (Ek C)

Heteroseksüel kadın ve erkeklerde cinsel ilişkinin niteliğini ve işlev bozukluklarını değerlendirmek için hazırlanan Cinsel Doyum Ölçeği Golombok ve

Rust tarafından (1986) geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması Tuğrul, Öztan ve Kabakçı (1993) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin kadın ve erkekler için olan iki ayrı formu bulunmaktadır. Kadın ve erkek formu 28'er sorudan oluşmaktadır. Sırasıyla sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma gibi ortak alt boyutları bulunmaktadır. Ek olarak kadınlarda vajinusmus ve orgazm bozukluğu, erkeklerde ise empotans ve erken boşalma ile birlikte yedi alt boyuttan oluşmaktadır. İlişki sıklığı ve iletişim alt boyutları ikişer diğer alt boyutlar dörder madde ile sorgulanmaktadır. Ayrıca her iki formda da alt boyutlar dışında olan cinsel ilişkinin niteliği ile ilgili dört madde yer almaktadır. 5'li likert tipi olan ölçekte maddeler "hiçbir zaman", "nadiren", "bazen", "çoğunlukla", "her zaman" şeklinde 0-4 puan arasında giderek artan seçeneklerden oluşturmaktadır. Ölçeğin değerlendirilmesinde hem toplam hem de alt boyutlardan elde edilen puanlar kullanılabilir. Ham puanların standart puanlara dönüştürülmesi sonrasında 5 ve üstü puan alınan alt boyutlarda sorun yaşandığına işaret etmektedir. Ölçeğin toplam puan açısından Cronbach alfa katsayısı kadınlarda 0.91, erkeklerde 0.92 olarak bulunmuştur. Sorunlu ve sorunsuz gruplar için yapılan diskriminant analizi sonucunda kadınlarda maddelerin %98, alt boyutların %95 doğruluk oranıyla grupları ayırt ettiği; erkeklerde ise maddelerin %98, alt boyutların ise %94 oranında grupları doğru ayırt ettiği belirlenmiştir (Tuğrul, Öztan, ve Kabakçı, 1993).

3.2.3. Vücut Algısı Ölçeği (VAÖ) (Ek D)

Beden imajı ile ilgili bilgiler veren ölçek Secard ve Jurard (1953) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin orjinal ismi Body-Cathexis Scale (BCS)'dir. Kişinin 40 ayrı vücut bölümünden ya da işlevinden memnuniyetini belirleyen bir ölçektir. Ölçek Türkçe'ye Hovardaoğlu tarafından çevrilmiştir, üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmada iki yarım güvenirliği 0.75, madde test korelasyonları $r=0.45$ ile $r=0.89$ arasında ve Cronbach Alfa katsayısı $r=0.91$ olarak belirlenmiştir. 40 maddeden oluşan ölçek 5'li likert tipi bir ölçektir. Maddeler 1-5 arasında puanlanmaktadır. En olumlu ifade bir puan, en olumsuz ifade ise beş puan alırken "çok beğeniyorum", "oldukça beğeniyorum", "kararsızım", "pek beğenmiyorum", "hiç beğenmiyorum" şeklinde yanıt seçeneği bulunan ölçeğin alınabilecek en düşük toplam puan 40, en yüksek toplam puan 200'dür. Ölçekten alınan toplam puanın artması olumsuz değerlendirmedeki artış anlamına gelirken, puanın azalması olumlu değerlendirmeyi göstermektedir (Kundakçı, 2005).

3.2.4. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) (Ek E)

Rosenberg tarafından benlik saygısını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir (1965). Ölçek çoktan seçmeli 63 sorudan, 12 alt gruptan oluşmaktadır. Maddeleri “çok doğru (1), doğru (2), yanlış(3), çok yanlış (4)” şeklinde değerlendirilen 4'lü likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin ilk on maddesi benlik saygısını ölçen maddelerden oluşmaktadır ve araştırmamızda beş olumlu beş olumsuz ifade içeren ilk on madde kullanılmıştır. Ölçekte yer alan 1, 2, 4, 6 ve 7. maddeler ters maddelerdir. Ölçeğin Türk kültürüne uyarlama çalışması Çuhadaroğlu (1986) tarafından yapılmış olup geçerlilik katsayısı 0.71, test tekrar test güvenilirlik katsayısı 0.75 olarak bulunmuştur.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırmanın analizleri, SPSS 21 istatistik paket programı kullanılarak yapılmış ve güven aralığı %95 olarak belirlenmiştir. Verilerin analizlerine geçmeden önce, katılımcılardan elde edilen puanların parametrik ve çoklu istatistiğin temel sayıltılarına uygun olup olmadığı incelenmiştir. Katılımcıların anket ve ölçek sorularına verdiği cevaplarda kayıp değerlerin bulunup bulunmadığı incelenmiştir. Verilerin, çoklu istatistiğin normallik, doğrusallık, eşvaryanslılık gibi temel sayıltılarını (Tabachnick ve Fidell, 2013) karşılayıp karşılamadığı sınıanmıştır. Bu sayıltıları karşılamak amacıyla verideki uç değerler saptanmıştır. Bu aşamada uç değerler, bağımlı değişkenin z değerleri hesaplanarak bulunmuştur. Bu katsayı ($-3.29 > z < 3.29$) göz önünde tutulduğunda, çalışmaya katılan toplam 414 kişiden 10 katılımcının verilerinin katsayının sınırlarını aştığı görülmüştür. Böylece bu 10 kişinin verileri analizden çıkarılarak nihai analiz için toplam 404 kişinin verileri kullanılmıştır. Vücut algısı ve benlik saygısı düzeylerinin cinsiyet, medeni durum, cinsel yaşam ve eğitim durumu gibi sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını değerlendirmek üzere verilere Bağımsız Örneklem T Testi uygulanmıştır. Değişkenlerin arasındaki ilişkiyi incelemek için ise Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu uygulanmıştır.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

4.1. Sosyodemografik Özellikler

Araştırmaya 266'sı (%65.8) kadın ve 138'i (%34.2) erkek olmak üzere toplam 404 kişi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 30.85 ± 8.97 yıl ve yaş aralığı 18-63 olarak belirlenmiştir. Örneklemin sosyodemografik özellikleri Tablo 4.1.1'de sunulurken, sosyodemografik form içerisinde katılımcılardan alınan diğer bilgiler Tablo 4.1.2'de verilmektedir.

Tablo 4.1.1. Örneklemin Sosyodemografik Özellikleri

	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	266	65.8
Erkek	138	34.2
Medeni durum		
Evli olan	186	46.0
Evli olmayan	218	54.0
Çalışma hayatı		
Olan	246	60.9
Olmayan	158	39.1
Eğitim durumu		
Lise ve altı	47	11.6
Üniversite ve üzeri	357	88.4
Aylık gelir düzeyi		
3000 TL altı	224	55.4
3000 TL ve üzeri	180	44.6
Yaşanılan yer		
İl	327	80.9
İlçe ve köy	77	19.1

Çalışmaya katılan kadın katılımcıların yaş ortalaması 30.94 ± 9.01 yıl iken erkek katılımcıların 30.69 ± 8.92 yıldır. Katılımcıların medeni durumları incelendiğinde 186'sının (%46) evli, 218'inin (%54) ise evli olmadığı gözlemlenmiştir. 246 (%60.9) katılımcı çalışma hayatının olduğunu bildirirken 158 (%39.1) katılımcı çalışmadığını beyan etmiştir. Katılımcıların eğitim durumuna bakıldığında, lise ve altı eğitim düzeyinde 47 (%11.6) kişi mevcutken, üniversite ve üzeri eğitim düzeyinde 357

(%88.4) kişinin olduğu görülmektedir. Tüm örneklemin ortalama eğitim süresi 15.67±3.91 yıldır. Aylık gelir düzeyi 3000 TL altında olan 224 (%55.4) katılımcı yanı sıra 180 (%44.6) katılımcı da 3000 TL ve üzeri gelire sahiptir. Katılımcıların 327 (%80.9)'si ilde, 77 (%19.1)'si ise ilçe ve köy yerleşim alanlarında yaşamaktadır.

Tablo 4.1.2. Katılımcılardan Alınan Diğer Bilgiler

Cinsellik algısı	Kişi Sayısı(n)	Yüzde (%)
Sıcak	81	20.0
Zevkli	178	44.1
Mutluluk verici	140	34.7
Soğuk ve itici	5	1.2
Cinsel yaşam düzeni		
Düzenli cinsel hayatı olan	234	57.9
Düzensiz cinsel hayatı olan	170	42.1
Birliktelik süresi (ay) ortalaması	72.55±92.70	
Birlikte yaşam (ay) ortalaması	50.68±88.49	
Beden kitle indeksi	23.71±3.86	

Katılımcıların 81'i (%20) cinselliği sıcak, 178'i (%44.1) zevkli, 140'ı (%34.7) mutluluk verici, 5'i (%1.2) ise soğuk ve itici bulmaktadır. Çalışmaya katılan 234 (%57.9) kişi düzenli bir cinsel hayatı olduğunu bildirirken, 170 (%42.1) kişi cinsel hayatının düzensiz olduğunu bildirmiştir. Katılımcıların ortalama birliktelik süresi 72.55±92.70 ay iken birlikte yaşayanların ortalama birlikte yaşama süresi 50.68±88.49 aydır.

404 katılımcının 54'ü (%13.36) psikiyatrik ve dahili hastalığı olduğunu bildirirken, 61 (%15.09) katılımcı ise bir psikiyatrik, dahili veya doğum kontrol ilacı kullandıklarını bildirmiştir.

4.2. Ölçeklerin Değerlendirilmesi

Kadın ve erkek katılımcıların ayrı olmak üzere GRCDÖ puan ortalamaları ve puan aralıkları ile VAÖ, RBSÖ puan ortalama değerleri ve puan aralıkları Tablo 4.2.1'de verilmektedir.

Tablo 4.2.1. Örneklemin Ölçek Puanları

Ölçek Adı	Ortalama±SS	Puan Aralığı	Ölçek adı	Ortalama±SS	Puan Aralığı
GRCDÖ Kadın			GRCDÖ Erkek		
Sıklık	5.98±1.73	2-10	Sıklık	6.02±1.76	2-10
İletişim	4.53±1.91	2-10	İletişim	4.21±1.88	2-10
Doyum	8.32±2.66	4-17	Doyum	9.29±2.79	4-17
Kaçınma	7.19±2.38	4-14	Kaçınma	6.77±2.51	4-14
Dokunma	6.38±2.12	4-14	Dokunma	6.06±2.09	4-13
Vajinismus	8.77±2.92	4-18	Empotans	7.86±2.28	4-14
Anorgazmi	9.23±3.23	4-19	Erken Boşalma	8.30±2.61	4-16
Toplam Puan	58.28±11.85	33-95	Toplam Puan	56.45±11.89	35-88
VAÖ	91.99±21.44	40-160			
RBSÖ	32.06±5.26	16-40			

GRCDÖ: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği, VAÖ: Vücut Algısı Ölçeği, RBSÖ: Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

4.3. Sosyodemografik ve Diğer Özelliklerin Vücut Algısı ve Benlik Saygısı Yönünden Değerlendirilmesi

Farklı sosyodemografik ve diğer özelliklere sahip katılımcılar arasındaki vücut algısı ve benlik saygısı bakımından farklar, Tablo 4.3.1’de verilmiştir.

Katılımcıların RBSÖ puanlarının medeni durum değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma gösterdiği bulunmuştur ($t=3.33$, $p=0.00$). Buna göre, evli olan katılımcıların benlik saygısı puanları, evli olmayan katılımcılardan daha yüksektir. Çalışma hayatı değişkeni yönünden RBSÖ puanlarının farklılık gösterdiği görülmektedir ($t=2.44$, $p=0.02$). Buna göre, çalışma hayatı olan katılımcılar, olmayan katılımcılardan daha yüksek benlik saygısı puanı almıştır. Katılımcıların RBSÖ puanları, aylık gelir düzeyine göre farklılaşma belirtmektedir ($t=-4.13$, $p=0.00$). Aylık gelir düzeyi 3000 TL ve üzeri olan katılımcıların benlik saygısı puanları, 3000 TL altı olan katılımcılarınkinden daha yüksektir. Son olarak, katılımcıların RBSÖ puanları, düzenli veya düzensiz cinsel yaşam değişkenine göre farklılaşmaktadır ($t=1.94$, $p=0.05$). Buna göre, düzenli cinsel hayatı olan katılımcıların benlik saygıları, düzensiz cinsel hayatı olanlarınkinden daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 4.3.1. Katılımcıların Vücut Algısı ve Benlik Saygısı Puan Ortalamaları Arasındaki Farklar

	VAÖ			RBSÖ		
	Ortalama ± SS	t değeri	p değeri	Ortalama ±SS	t değeri	p değeri
Cinsiyet						
Kadın (n=266)	91.65±21.08	-0.46	0.65	32.39±5.03	1.76	0.08
Erkek (n=138)	92.67±22.17			31.42±5.65		
Medeni durum						
Evli olan (n=186)	91.53±21.91	-0.40	0.69	32.99±5.23	3.33	0.00*
Evli olmayan (n=218)	92.39±21.07			31.26±5.16		
Eğitim durumu						
Lise ve altı (n=47)	90.91±21.51	-0.37	0.71	30.87±5.70	-1.65	0.10
Üniversite ve üzeri (n=357)	92.14±21.46			32.21±5.19		
Çalışma Hayatı						
Olan (n=246)	91.67±21.55	-0.39	0.70	32.57±5.28	2.44	0.02*
Olmayan (n=158)	92.51±21.32			31.27±5.15		
Aylık gelir düzeyi						
3000 TL altı (n=224)	92.51±21.37	0.54	0.59	31.11±5.38	4.13	0.00*
3000 TL ve üzeri (n=180)	91.36±21.56			33.24±4.87		
Yaşanılan yer						
İl (n=327)	92.31±21.25	0.60	0.55	32.00±5.28	0.42	0.67
İlçe ve köy (n=77)	90.68±22.33			32.29±5.20		
Cinsel yaşam						
Düzenli cinsel hayatı olan (n=234)	90.72±21.12	1.40	0.16	32.49±5.26	1.94	0.05*
Düzensiz cinsel hayatı olan (n=170)	93.75±21.80			31.46±5.22		

VAÖ: Vücut Algısı Ölçeği, RBSÖ: Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

*p≤0.05: istatistiksel olarak anlamlı

4.4. Sosyodemografik ve Diğer Özelliklerin Cinsel Doyum Yönünden Değerlendirilmesi

Tablo 4.4.1. Farklı Cinsel Yaşama Sahip Kadın Katılımcıların Cinsel Doyum Yönünden İncelenmesi

GRCDÖ Kadın	Ortalama±SS	df	t değeri	p değeri
Sıklık				
Düzenli cinsel yaşam (n=168)	5.38±1.66	236,554	-8.68	0.00**
Düzensiz cinsel yaşam (n=98)	7±1.35			
İletişim				
Düzenli cinsel yaşam (n=168)	4.60±1.95	264	0.69	0.49
Düzensiz cinsel yaşam (n=98)	4.43±1.84			
Doyum				
Düzenli cinsel yaşam (n=168)	7.63±2.47	264	-5.92	0.00**
Düzensiz cinsel yaşam (n=98)	9.51±2.57			
Kaçınma				
Düzenli cinsel yaşam (n=168)	6.86±2.41	264	-2.95	0.003**
Düzensiz cinsel yaşam (n=98)	7.74±2.23			
Dokunma				
Düzenli cinsel yaşam (n=168)	6.17±2.05	264	-2.18	0.030*
Düzensiz cinsel yaşam (n=98)	6.74±2.20			
Vajinismus				
Düzenli cinsel yaşam (n=168)	8.58±2.78	184.527	-1.31	0.193
Düzensiz cinsel yaşam (n=98)	9.08±3.13			
Anorgazmi				
Düzenli cinsel yaşam (n=168)	8.70±3.08	264	-3.56	0.00**
Düzensiz cinsel yaşam (n=98)	10.13±3.29			
Toplam Puan				
Düzenli cinsel yaşam (n=168)	55.71±11.34	264	-4.82	0.00**
Düzensiz cinsel yaşam (n=98)	62.68±11.47			

GRCDÖ: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği

*p≤0,05: istatistiksel olarak anlamlı; **p≤0,01: istatistiksel olarak anlamlı

Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin kadın ve erkek formlarının ayrı olması sebebiyle, ilgili analizler de her iki form için ayrı ayrı yürütülmüştür. Kadın katılımcıların GRCDÖ puanlarının cinsel yaşam değişkeni açısından incelenmesi Tablo 4.4.1'de; erkek katılımcıların GRCDÖ puanlarının cinsel yaşam değişkeni

açısından incelenmesi ise Tablo 4.4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.4.2. Farklı Cinsel Yaşama Sahip Erkek Katılımcıların Cinsel Doyum Yönünden İncelenmesi

GRCDÖ Erkek	Ortalama±SS	df	t değeri	p değeri
Empotans				
Düzenli cinsel yaşam (n=66)	7.65±2.51	136	-1.04	0.30
Düzensiz cinsel yaşam (n=72)	8.06±2.05			
Erken Boşalma				
Düzenli cinsel yaşam (n=66)	8.03±2.75	136	-1.15	0.25
Düzensiz cinsel yaşam (n=72)	8.54±2.46			
Dokunma				
Düzenli cinsel yaşam (n=66)	6.21±2.24	136	0.83	0.41
Düzensiz cinsel yaşam (n=72)	5.92±1.96			
Kaçınma				
Düzenli cinsel yaşam (n=66)	6.89±2.55	136	0.56	0.57
Düzensiz cinsel yaşam (n=72)	6.65±2.47			
Doyum				
Düzenli cinsel yaşam (n=66)	8.55±2.75	136	-3.09	0.002**
Düzensiz cinsel yaşam (n=72)	9.97±2.67			
Sıklık				
Düzenli cinsel yaşam (n=66)	5.23±1.63	136	-5.59	0.00**
Düzensiz cinsel yaşam (n=72)	6.75±1.56			
İletişim				
Düzenli cinsel yaşam (n=66)	4.24±1.95	136	0.19	0.85
Düzensiz cinsel yaşam (n=72)	4.18±1.83			
Toplam Puan				
Düzenli cinsel yaşam (n=66)	54.55±12.28	136	-1.82	0.072
Düzensiz cinsel yaşam (n=72)	58.19±11.33			

GRCDÖ: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği

*p≤0,05:istatistikselolarak anlamlı; **p≤0,01: istatistiksel olarak anlamlı

Çalışmaya katılan kadınların GRCDÖ sıklık, doyum, kaçınma, dokunma, anorgazmi ve toplam puanlarının, cinsel yaşamlarının düzenli veya düzensiz olmasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma gösterdiği görülmektedir (sırasıyla $t=-8.68$, $p=0.00$; $t=-5.92$, $p=0.00$; $t=-2.95$, $p=0.00$; $t=-2.18$, $p=0.03$; $t=-3.56$, $p=0.00$ ve $t=-4.82$, $p=0.00$). Buna göre, düzensiz cinsel yaşamı olduğunu bildiren kadınların GRCDÖ sıklık, doyum, kaçınma, dokunma, anorgazmi ve toplam puanları, düzenli cinsel yaşamı olduğunu belirten kadınlardan daha yüksektir. Başka bir ifadeyle, düzensiz cinsel yaşamı olan kadın katılımcıların, cinsel ilişkinin sıklığından, doyumundan ve dokunmadan duydukları memnuniyetsizlik düzenli cinsel yaşamı olan kadınlardan daha fazla olarak bulunmuştur. Benzer şekilde, düzensiz cinsel ilişki bildiren kadın katılımcıların cinsel ilişkiden kaçınmalarının ve yaşadıkları anorgazminin, düzenli cinsel ilişki yaşadığını belirten kadınlara göre daha fazla olduğu görülmektedir. Kadın katılımcıların GRCDÖ toplam puanlarına bakıldığında ise, düzenli cinsel yaşamı olduğunu belirten kadın katılımcıların genel olarak cinsellikten aldıkları doyum ve memnuniyet, düzensiz cinsel hayatı olan kadınlardan daha fazla bulunmuştur. Bir başka deyişle ifade edecek olursak, düzensiz cinsel hayatı olduğunu bildiren kadın katılımcıların cinsel memnuniyetsizlikleri daha yüksek iken, düzenli cinsel hayatı olan kadınların cinsel memnuniyetsizlikleri daha azdır.

Tablo 4.4.3. Farklı Eğitim Düzeyine Sahip Kadın Katılımcıların Cinsel Doyum Yönünden İncelenmesi

GRCDÖ Kadın	Ortalama±SS	df	t değeri	p değeri
Sıklık				
Lise ve altı (n=30)	5.77±1.52	264	-0.71	0.48
Üniversite ve üzeri (n=236)	6±1.76			
İletişim				
Lise ve altı (n=30)	5.50±2.08	264	2.98	0.003**
Üniversite ve üzeri (n=236)	4.41±1.86			
Doyum				
Lise ve altı (n=30)	8.20±2.89	264	-0.26	0.80
Üniversite ve üzeri (n=236)	8.33±2.64			
Kaçınma				
Lise ve altı (n=30)	8.03±2.37	264	2.08	0.04*
Üniversite ve üzeri (n=236)	7.08±2.37			
Dokunma				
Lise ve altı (n=30)	7±2.70	264	1.72	0.09
Üniversite ve üzeri (n=236)	6.3±2.02			
Vajinismus				
Lise ve altı (n=30)	9.53±2.97	264	1.53	0.13
Üniversite ve üzeri (n=236)	8.67±2.90			
Anorgazmi				
Lise ve altı (n=30)	8.47±3.08	264	-1.38	0.17
Üniversite ve üzeri (n=236)	9.33±3.24			
Toplam Puan				
Lise ve altı (n=30)	60.3±12.67	264	0.99	0.32
Üniversite ve üzeri (n=236)	58.02±11.75			

GRCDÖ: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği

*p≤0,05:istatistiksel olarak anlamlı; **p≤0,01: istatistiksel olarak anlamlı

Tablo 4.4.2 incelendiğinde, erkeklerin GRCDÖ doyum ve sıklık puan ortalamaları düzenli ve düzensiz cinsel yaşama bağlı olarak farklılaşmaktadır (t=-3.09, p=0.00; t=-5.59, p=0.00). Buna göre, düzensiz cinsel yaşamı olduğunu belirten erkek katılımcıların cinsel doyumları ve cinselliğin sıklığına dair memnuniyetleri, düzenli cinsel yaşam belirtenlere göre anlamlı düzeyde daha düşüktür. Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği puanlarının medeni durum değişkenine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Eğitim durumu değişkenine göre GRCDÖ puanlarının

farklılaşmasına dair bilgiler Tablo 4.4.3 ve 4.4.4'te sunulmuştur.

Tablo 4.4.4. Farklı Eğitim Düzeyine Sahip Erkek Katılımcıların Cinsel Doyum Yönünden İncelenmesi

GRCDÖ Erkek	Ortalama±SS	df	t değeri	p değeri
Empotans				
Lise ve altı (n=17)	9.65±2.18	136	3.59	0.00**
Üniversite ve üzeri (n=121)	7.61±2.19			
Erken Boşalma				
Lise ve altı (n=17)	8.76±2.61	136	0.79	0.43
Üniversite ve üzeri (n=121)	8.23±2.61			
Dokunma				
Lise ve altı (n=17)	6.59±3.12	17.72	0.78	0.45
Üniversite ve üzeri (n=121)	5.98±1.91			
Kaçınma				
Lise ve altı (n=17)	7.76±3.33	18.32	1.36	0.19
Üniversite ve üzeri (n=121)	6.63±2.35			
Doyum				
Lise ve altı (n=17)	9.65±3.33	136	0.56	0.58
Üniversite ve üzeri (n=121)	9.24±2.75			
Sıklık				
Lise ve altı (n=17)	5.88±1.87	136	-0.35	0.73
Üniversite ve üzeri (n=121)	6.04±1.76			
İletişim				
Lise ve altı (n=17)	5.18±2.24	136	2.30	0.02*
Üniversite ve üzeri (n=121)	4.07±1.79			
Toplam Puan				
Lise ve altı (n=17)	61.82±16.42	18.07	1.49	0.15
Üniversite ve üzeri (n=121)	55.69±10.99			

GRCDÖ: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği

*p≤0,05: istatistiksel olarak anlamlı; **p≤0,01: istatistiksel olarak anlamlı

Eğitim durumu değişkenine göre kadın katılımcıların GRCDÖ iletişim ve kaçınma alt boyutlarının (t= 2.98, p=0.00; t=2.08, p=0.04); erkek katılımcıların ise empotans ve iletişim alt boyutlarının (t=3.59, p=0.00; t=2.30, p=0.02) anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Eğitim durumu lise ve altında olan kadınların

cinsel iletişimde üniversite ve üzeri eğitimi olan kadınlara nazaran daha memnuniyetsiz oldukları görülmektedir. Yanı sıra, lise ve altı eğitim düzeyindeki kadın katılımcıların kaçınmaları, üniversite ve üzeri eğitim düzeyindeki kadınlardan daha fazladır. Erkekler için incelendiğinde, lise ve altı eğitim düzeyindeki erkeklerin, üniversite ve üzeri eğitim durumundaki erkeklere kıyasla daha fazla sertleşme sorunu yaşadığı ve cinsel iletişimden duydukları doyumun daha az olduğu görülmektedir.

4.5. Cinsel Doyum, Vücut Algısı ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Kadın katılımcıların GRCDÖ toplam puanı ve alt boyutları (sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, vajinismus, anorgazmi) ile VAÖ, RBSÖ toplam puanları, yaş, beden kitle indeksi ve partnerleriyle birlikte yaşama süresi arasındaki ilişkiler Tablo 4.5.1’de verilmiştir.

Tablo 4.5.1. Kadın Katılımcılar (n=266) İçin Çalışmanın Değişkenlerine İlişkin Korelasyon Katsayıları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1. GRCDÖ Sıklık	-													
2. GRCDÖ İletişim	0.17**	-												
3. GRDCÖ Doyum	0.42**	0.18**	-											
4. GRCDÖ Kaçınma	0.31**	0.24**	0.43**	-										
5. GRCDÖ Dokunma	0.23**	0.21**	0.44**	0.47**	-									
6. GRCDÖ Vajinismus	0.18**	0.13*	0.13*	0.20**	0.23**	-								
7. GRCDÖ Anorgazmi	0.32**	0.15*	0.51**	0.24**	0.25**	0.15*	-							
8. GRCDÖ Toplam	0.57**	0.44**	0.73**	0.66**	0.65**	0.49**	0.66**	-						
9. VAÖ Toplam	0.22**	0.13*	0.29**	0.16**	0.11	0.15*	0.26**	0.31**	-					
10. RBSÖ Toplam	-0.09	-0.12	-0.3**	-0.2**	-0.07	-0.18**	-0.31**	-0.3**	-0.51**	-				
11. Yaş	0.13*	0.19**	0.15*	0.30**	0.20**	-0.02	-0.11	0.17**	0.03	0.14*	-			
12. BKİ	0.10	0.04	0.15	0.09	0.05	-0.01	-0.03	0.05	0.25**	-0.05	0.42**	-		
13. BS	0.08	0.19**	0.11	0.24**	0.22**	-0.04	-0.09	0.15*	0.09	0.05	0.63**	0.37**	-	
14. BYS	0.10	0.19**	0.15*	0.25**	0.22**	-0.05	-0.07	0.17**	0.07	0.07	0.73**	0.34**	0.94**	-

GRCDÖ: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği, VAÖ: Vücut Algısı Ölçeği, RBSÖ: Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, BS: Birliktelik Süresi, BYS: Birlikte Yaşam Süresi
 *p≤0,05: istatistiksel olarak anlamlı; **p≤0,01: istatistiksel olarak anlamlı

Kadın katılımcıların GRCDÖ toplam puanları ile VAÖ toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=0.31$, $p=0.00$). Buna göre, kadın katılımcıların GRCDÖ'den aldıkları toplam puan arttıkça, VAÖ'den aldıkları toplam puan da artış göstermektedir. Bir başka deyişle, kadınların cinsel ilişkinin işlevine ve niteliğine dair bildirdikleri bozulma arttıkça, vücutlarına dair bildirdikleri memnuniyetsizlik de artmaktadır. GRCDÖ toplam puanları ile RBSÖ toplam puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki vardır ($r=-0.30$, $p=0.00$). Buna göre, kadınların GRCDÖ'den aldıkları toplam puan yükseldikçe, RBSÖ'den aldıkları toplam puan düşmektedir. Başka bir ifadeyle, kadınların cinsel ilişkinin işlevine ve niteliğine dair bildirdikleri bozulma arttıkça, benlik saygıları azalmaktadır. GRCDÖ'nün alt boyutlarının VAÖ ile ilişkileri tek tek incelendiğinde ise, GRCDÖ sıklık alt boyutunun VAÖ toplam puanı ile pozitif yönde anlamlı ($r=0.22$, $p=0.00$); GRCDÖ iletişim alt boyutunun VAÖ toplam puanı ile pozitif yönde anlamlı ($r=0.13$, $p=0.04$); GRCDÖ doyum alt boyutunun VAÖ toplam puanı ile pozitif yönde anlamlı ($r=0.29$, $p=0.00$); GRCDÖ kaçınma alt boyutunun VAÖ toplam puanı ile pozitif yönde anlamlı ($r=0.16$, $p=0.01$); GRCDÖ vajinismus alt boyutunun VAÖ toplam puanı ile pozitif yönde anlamlı ($r=0.15$, $p=0.01$) ve son olarak GRCDÖ anorgazmi alt boyutunun VAÖ toplam puanı ile pozitif yönde anlamlı ($r=0.26$, $p=0.00$) ilişkisi olduğu bulunmuştur. Kadın katılımcıların VAÖ toplam puanları ile RBSÖ toplam puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında ise, negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=-0.51$, $p=0.00$). Buna göre, kadınların bedenlerinden duydukları memnuniyetsizlik arttıkça, benlik saygıları azalmaktadır. Yaş ile ölçeklerin ilişkilerine bakıldığında, GRCDÖ sıklık ($r=0.13$, $p=0.03$), iletişim ($r=0.19$, $p=0.00$), doyum ($r=0.15$, $p=0.02$), kaçınma ($r=0.30$, $p=0.00$), dokunma ($r=0.20$, $p=0.00$) alt boyutları ve toplam puanı ile ($r=0.17$, $p=0.01$) ve RBSÖ ile ($r=0.14$, $p=0.02$) pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Beden kitle indeksi ile VAÖ puanı ($r=0.25$, $p=0.00$) ve yaş ($r=0.42$, $p=0.00$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki görülmektedir. Partnerlerin birliktelik süresi ile GRCDÖ iletişim ($r=0.19$, $p=0.00$), kaçınma ($r=0.24$, $p=0.00$), dokunma ($r=0.22$, $p<0.00$), toplam ($r=0.15$, $p=0.01$), yaş ($r=0.63$, $p=0.00$) ve BKİ ($r=0.37$, $p=0.00$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmektedir. Partnerlerin birlikte yaşam süresi ile GRCDÖ iletişim ($r=0.19$, $p=0.00$), kaçınma ($r=0.25$, $p=0.00$), dokunma ($r=0.22$, $p=0.00$), toplam ($r=0.17$, $p=0.00$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu gözlenmektedir.

Tablo 4.5.2. Erkek Katılımcılar (n=138) İçin Çalışmanın Değişkenlerine İlişkin Korelasyon Katsayıları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1. GRCDÖ Empotans	-													
2. GRCDÖ Erkenboşalma	0.22**	-												
3. GRCDÖ Dokunma	0.45**	0.23**	-											
4. GRCDÖ Kaçınma	0.62**	0.20*	0.57**	-										
5. GRCDÖ Doyum	0.26**	0.16	0.28**	0.41**	-									
6. GRCDÖ Sıklık	0.25**	0.27**	0.18*	0.17*	0.44**	-								
7. GRCDÖ İletişim	0.36**	0.24**	0.46**	0.43**	0.25**	0.35*	-							
8. GRCDÖ Toplam	0.71**	0.50**	0.68**	0.78**	0.62**	0.53**	0.63**	-						
9. VAÖ Toplam	0.28**	0.06	0.17	0.32**	0.32	0.21*	0.20*	0.32**	-					
10. RBSÖ Toplam	-0.32**	-0.10	-0.24**	-0.37**	-0.32**	-0.11	-0.32**	-0.40**	-0.45**	-				
11. Yaş	0.07	0.14	0.18*	0.07	0.08	0.04	0.32**	0.17*	0.11	0.03	-			
12. BKİ	-0.14	-0.05	0.06	0.05	0.08	-0.07	0.15	-0.03	0.00	0.07	0.40**	-		
13. BS	0.03	0.14	0.10	0.05	0.07	0.05	0.24**	0.12	0.11	0.07	0.79**	0.44**	-	
14. BYS	0.09	0.14	0.15	0.07	0.08	0.11	0.29**	0.18*	0.07	0.07	0.73**	0.34**	0.94**	-

GRCDÖ: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği, VAÖ: Vücut Algısı Ölçeği, RBSÖ: Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, BS: Birlikte Yaşam Süresi, BYS: Birlikte Yaşam Süresi

*p≤0,05; istatistiksel olarak anlamlı; **p≤0,01; istatistiksel olarak anlamlı

Erkek katılımcıların ölçeklerden aldıkları puanlar ve diğer değişkenler arasındaki ilişkiler Tablo 4.5.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.5.2’den de izlenebileceği üzere, erkeklerin GRCDÖ toplam puanları ile VAÖ toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=0.32$, $p=0.00$). Bu sonuca göre, erkeklerin GRCDÖ’den aldıkları puanlar yükseldikçe, VAÖ’den aldıkları puanlar da yükselme göstermektedir. Yani, erkeklerin cinsel ilişkinin nitelik ve işlevine dair bildirdikleri bozulma arttıkça, vücutlarından duydukları memnuniyetsizlik düzeyinin de arttığı görülmektedir. GRCDÖ toplam puanı ile RBSÖ toplam puanı arasındaki ilişki incelendiğinde, aralarında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu göze çarpmaktadır ($r=-0.40$, $p=0.00$). Buna göre, erkeklerin GRCDÖ toplam puanı arttıkça, RBSÖ toplam puanı azalmaktadır. Bir başka deyişle, erkek katılımcıların cinsel ilişkinin nitelik ve işlevine yönelik bildirdiği olumsuzluklar arttıkça, benlik saygılarına dair bildirdikleri olumlu ifadelerde azalma olmaktadır. GRCDÖ’nin alt boyutları ile VAÖ toplam puanı arasındaki ilişkiler ise sırasıyla şu şekildedir: GRCDÖ empotans alt boyutu ile VAÖ toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı ($r=0.28$, $p=0.00$); GRCDÖ kaçınma alt boyutu ile VAÖ toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı ($r=0.32$, $p=0.00$); GRCDÖ sıklık alt boyutu ile VAÖ toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı ($r=0.21$, $p=0.02$) ve son olarak GRCDÖ iletişim alt boyutu ile VAÖ toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı ($r=0.20$, $p=0.02$) ilişki bulunmaktadır. Erkek katılımcıların VAÖ toplam puanları ile RBSÖ toplam puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=-0.45$, $p=0.00$). Buna göre, erkeklerin vücutlarından duydukları memnuniyetsizlik düzeyleri artış gösterdikçe, benlik saygısı düzeylerinde düşüş olduğu sonucu bulunmuştur. Yaş ile GRCDÖ dokunma ($r=0.18$, $p=0.04$) ve iletişim ($r=0.32$, $p=0.00$) alt boyutları ile toplam puan ($r=0.17$, $p=0.05$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre yaş arttıkça GRCDÖ dokunma, iletişim alt boyutları ve toplam puan da artmaktadır. Beden kitle indeksi ile yaş ($r=0.40$, $p=0.00$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Partnerlerin birliktelik süresi ile GRCDÖ iletişim alt boyutu ($r=0.24$, $p=0.00$), yaş ($r=0.79$, $p=0.00$) ve BKİ ($r=0.44$, $p=0.00$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre, partnerlerin birliktelik süresi arttıkça, GRCDÖ iletişim alt boyutu puanları, yaş ve beden kitle indeksi de artmaktadır. Birlikte yaşama süresi ile GRCDÖ iletişim alt

boyutu arasında pozitif yönde anlamlı ($r=0.29$, $p=0.00$), GRCDÖ toplam ile pozitif yönde anlamlı ($r=0.18$, $p=0.04$), yaş ile pozitif yönde anlamlı ($r=0.81$, $p=0.00$) ve beden kitle indeksi ile de pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=0.34$, $p=0.00$). Buna göre, erkek katılımcıların partnerleriyle birlikte yaşama süresi arttıkça GRCDÖ iletişim alt boyutu ve GRCDÖ puanları yanı sıra beden kitle indeksleri de artmaktadır.

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, bireylerin cinsel doyumunun bedeni imajı ve benlik saygısı ile ilişkisi incelenmiştir. Araştırmamıza yaşları 18 ile 63 arasında değişen 266'sı kadın, 138'i erkek olmak üzere toplam 404 erişkin birey katılmıştır. Katılımcıların verileri, internet üzerinden ölçekler yolu ile gönüllülük esasına dayalı toplanmıştır.

Araştırmaya çoğunluğu kadın (%65.8), 30 yaş ve altı (%59.4), evli olmayan (%54), çalışma hayatı içerisinde olan (%60.09), üniversite ve üzeri eğitim seviyesine sahip (%88.4), aylık geliri 3000 TL altında olan (%55.4), il merkezinde yaşayan (%80.9) bireyler katılmıştır.

Çalışmanın sonuçlarına göre; farklı medeni durum, çalışma hayatı, aylık gelir düzeyi ve cinsel yaşam düzenine sahip katılımcılar benlik saygısı düzeyleri bakımından, farklılık göstermektedir. Evli olan katılımcıların benlik saygısının evli olmayanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Çalışma hayatı olan kişilerin çalışmayan kişilere göre daha yüksek benlik saygısına sahip oldukları bulunmuştur. Gelir düzeyi 3000 TL ve üzerinde olan kişilerin daha yüksek benlik saygısına sahip oldukları görülmektedir. Karadağ ve arkadaşları (2008) yaptıkları çalışmada düşük ekonomik durumun benlik saygısı üzerinde olumsuz etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Bizim çalışmamızda eğitim durumu ile benlik saygısı arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bu durum çalışmaya katılan kişilerin çoğunun yüksek eğitilmiş olmasından kaynaklanıyor olabilir. Literatürde eğitim düzeyinin atmasının benlik saygısını arttıracak yönünde çalışmalar da mevcuttur (Saygılı ve ark., 2015). Erol ve Orth (2011) yaptıkları çalışmada üst düzey eğitim ve gelire sahip olan bireylerin benlik saygısının daha yüksek olmasının sebepleri arasında kişilerin sosyal olarak daha cesur olmalarından kaynaklanabileceğini bildirmiştir. Çalışmamızın internet üzerinden gönüllülük esasına dayalı olduğu düşünülürse bu görüşü destekler niteliktedir. Ayrıca bulgularımızda düzenli cinsel hayatı olan katılımcıların benlik saygılarının düzensiz cinsel hayatı olanlara göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Larson ve arkadaşları (1998) benlik saygısının cinsel doyumun yordayıcısı olduğunu

bildirmişlerdir. Bireylerdeki yüksek benlik saygısı bireylerin istediği şeylerde kendinden daha emin olmasını ve isteklerini açıkça söylemesine yardımcı olabileceği gibi davranışları ve cinsel tavırları da etkileyebilir. Bu durum daha tatmin edici ve düzenli bir cinsellik sağlayabilmektedir.

Kadın katılımcıların sosyodemografik ve diğer özellikleri ile cinsel doyum ilişkisi incelendiğinde, farklı cinsel yaşam düzenine sahip kadınlar arasında cinsel doyum bakımından anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Düzenli cinsel hayata sahip olan kadınların cinsel doyumları ve memnuniyetleri düzensiz cinsel ilişkiye sahip olan kadınlara göre daha yüksektir. Düzensiz cinsel hayata sahip olan kadınların cinsel ilişkinin sıklığından, doyumundan, dokunmadan, duydukları memnuniyetsizlik, düzenli cinsel hayatı olan kadınlardan daha fazladır. Dinç (2012) çalışmasında orgazm olan kadınların çoğunun düzenli bir ilişki yaşamadığını bildirmektedir. Lief (1980) ise doyum ve mutluluğun düzenli orgazm yaşayan kadınlarda, orgazm yaşamayan kadınlara göre daha fazla olduğunu ileri sürmüştür. Erkek katılımcılarda ise düzensiz cinsel hayatı olduğunu düşünen erkeklerin doyum ve cinselliğin sıklığına dair memnuniyetleri düzenli cinsel hayatı olanlara göre daha düşük bulunmuştur. Yapılan araştırmalarda cinsel ilişki sıklığının cinsel doyumla ilişkili olduğu gözlenmiştir. Düzenli yaşanan dolayısıyla sıklığı yüksek olan cinsel aktiviteyle birlikte yüksek cinsel doyum oranının görüleceği bilinmektedir (Yücel ve Gassanov, 2010). Kadın katılımcılardan eğitim durumu lise ve altı olan kişilerin cinsel iletişimde üniversite ve üzeri eğitim düzeyine sahip kişilere göre daha memnuniyetsiz oldukları görülmektedir. Ayrıca lise ve altı eğitim düzeyindeki kişilerin kaçınımlarının daha fazla olduğu gözlenmektedir. Literatürdeki bazı çalışmalarda yüksek cinsel doyuma sahip kadınların, yüksek eğitim düzeyi ve gelire de sahip oldukları görülmektedir (Basat, 2004; Barrientos ve Paez, 2006). Barrientos ve Paez (2006) çalışmalarında yüksek eğitim düzeyi ve yüksek sosyoekonomik durumun kadınların cinsel doyumunu olumlu yönde etkilediğini bulmuşlardır. Lise ve altı eğitim düzeyine sahip erkek katılımcıların sertleşme ve iletişim sorunlarının üniversite ve üzeri eğitim düzeyindekilere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalarda yüksek eğitim düzeyinin cinsel doyumla ve orgazm sıklığıyla ilişkili olduğu görülmüştür (Meadow, 1982). Eğitim düzeyi yüksek olan kişilerin cinselliğe dair bilgilerinin daha fazla olması cinsel tatminin kolaylığını sağlamaktadır. Ayrıca eğitim düzeyi yüksek olan kişilerin kendilerini daha iyi ve

özgürce ifade etme olasılıkları ve daha iddialı, kendinden emin olarak davranma ihtimalleri yüksektir

Cinsel doyum ve beden imajı arasındaki ilişki incelendiğinde, kadın ve erkek katılımcıların toplam puanlarında cinsel doyum ve beden imajı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmektedir. Katılımcıların cinsel ilişkinin işlevine ve niteliğine dair yaşadığı bozulmalar arttıkça, vücutlarına dair memnuniyetsizlikleri de artmaktadır. Kadın katılımcıların cinsel doyumun alt boyutlarından sıklık, iletişim, kaçınma, vajinismus ve anorgazmi puanları ile beden imajı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Erkeklerde ise alt boyutlardan sıklık, iletişim, kaçınma ve empotans ile beden imajı arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Yani bireylerin bu alt boyutlardaki cinsel işlev memnuniyetsizliği ve doyumsuzluğuyla birlikte bedenlerinden duydukları memnuniyetsizlik de artmaktadır. Hoyt ve Kogan (2001) yaptıkları çalışmada, cinsel doyumları düşük olan kişilerin cinsel doyumunu yüksek olan kişilere göre vücut görünüşleri hakkında daha doyumsuz olduklarını bulmuşlardır. Weaver ve Byers (2006) çalışmalarında bedenleriyle ilgili olumsuz duygular taşıyan ve beden memnuniyetsizliği yaşayan kadınların, cinsel işlevlerinde daha fazla sorun yaşayabileceklerini bildirmişlerdir. Çalışmamızda bildirilen sorunlar araştırmalardaki sonuçları destekler niteliktedir. Örneğin Ackard ve arkadaşları (2000) beden imajının, cinsel ilişki sıklığı ve cinsel ilişki sırasında orgazma ulaşma sıklığını yordadığını bulmuşlardır. Erkeklerde beden imajı ile cinsel doyum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (Milhausen ve ark., 2015). Amerika’da yapılan bir anket raporuna göre erkeklerin %43’ünün genel görünümünden, %45’inin ise kas tonusundan memnun olmadığı bildirilmiştir (Garner, 1997). Başka bir çalışmada ise cinsel olarak aktif bireylerin, görünüşleri hakkında daha olumlu görüşlere sahip oldukları ve vücutlarıyla ilgili daha az memnuniyetsizlik belirttikleri bununla birlikte daha az cinselliği olan bireylere göre görünüşlerine daha fazla yönelmiş oldukları gözlenmiştir (Gillen ve ark, 2006). Bu durumu cinselliği aktif şekilde yaşayan kişilerin kaçınmalarının az ve deneyimlerinin fazla olacağını düşünerek vücutlarından aldıkları doyumunu keşfederek memnuniyetsizliklerinin düşeceği şeklinde yorumlayabiliriz. Tanya ve arkadaşları (2010) bu bulguların aksine vücut algısının benlik saygısıyla ilişkili olduğunu fakat cinsel işlevlerle ilişkisi olmadığını bildirmişlerdir.

Cinsel doyum ve benlik saygısı arasındaki ilişki incelendiğinde, kadın ve

erkek katılımcıların cinsel doyumları ile benlik saygıları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yüksek benlik saygısına sahip kadınların cinsel ilişkinin işlevine ve niteliğine dair bildirdikleri bozulma daha azdır. Yapılan bir çalışmada benlik saygısı yüksek olan kişilerin cinsel yaşamlarından ve orgazm tepkilerinden memnun oldukları görülmüştür. Aynı araştırmada yüksek benlik saygısının cinsel işlevlerin bazı yönlerini geliştirebileceği ya da olumlu cinsel işlevlerin benlik saygısını arttırabileceğine veya üçüncü bir değişkenin ikisini etkileyebileceğine değinilmiştir (Rehbein-Narvaez ve ark., 2006). Bulgularımıza göre beden imajı ve benlik saygısı arasındaki ilişki incelendiğinde kadın ve erkek her iki gruptan katılımcıların beden imajı ve benlik saygısı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. Buna göre, bireylerin bedenlerinden duydukları memnuniyetsizlik arttıkça, benlik saygıları düşmektedir. Literatürde yer alan bazı araştırmalar bu bulguyu destekler niteliktedir. Beden memnuniyetsizliğinin düşük benlik saygısı ve depresyonla ilişkili olduğunu ileri süren bir araştırmada düşük benlik saygısıyla ilişkili olan etkenin, gerçek beden ağırlığı değil algılanan beden ağırlığı olduğu vurgulanmıştır (Özmen ve ark., 2007). Mintz ve Betz (1986) hem erkek hem de kadınlarda bedensel memnuniyetin, benlik saygısı ile pozitif yönde, depresyona yatkınlıkla ise negatif yönde anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu gözlemiştir. Kadınlarda benlik saygısı ve beden imajının yaşa bağlı olarak değerlendirildiği bir çalışmada, özellikle genç kadınlarda beden imajı ile genel benlik algısı arasında bir ilişki gözlenirken, düşük benlik saygısına sahip kadınların da beden tatminsizliği yaşayabileceğinden söz edilmiştir (Webster ve Tiggemann, 2002).

Kadınlarda olduğu gibi erkeklerde de benlik saygısı ve beden imajı birbirini etkilemektedir. Yapılan araştırmalar beden imajı ile ilgili kaygıların erkeklerde artmakta olduğunu ortaya koymaktadır (Blashill, 2011). Czegeledi ve arkadaşlarının (2015) çalışmasında erkeklerde boy, kiloyla ilgili memnuniyetsizlik ile benlik saygısı arasında bir ilişki bulunmazken, kas memnuniyetsizliği ve benlik saygısı arasında bir ilişki gözlenmiştir. Erkeklerle yapılan başka bir çalışmada ise kas memnuniyetsizliğinin yüksek depresyon düzeyi ve düşük benlik saygısıyla önemli ölçüde ilişkili olduğu ancak yağ memnuniyetsizliğiyle ilişkili olmadığı görülmüştür (Cafri ve ark., 2002). Mccauley ve arkadaşlarının (1998) yaptığı çalışmada yüksek beden memnuniyeti ile yüksek sosyal benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişkili gözlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarında kadınlar kendilerini gerçek ağırlıklarından

daha fazla bir ağırlıkta görmekteyken, erkeklerin ise kendilerini gerçek boyutlarından daha küçük olarak algılama eğiliminde oldukları gösterilmiştir. Bu sonuçlara göre kadınlar olduklarından daha hafif, erkekler ise olduklarından daha ağır olmayı istemişlerdir. Bu bulgular, kadınların ince olması ve erkeklerin kaslı olması gerektiğine dair sosyo-kültürel beklentilerin hem erkekler hem de kadınlar üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Çalışmamızdaki bulgularda kadınlarda beden kitle indeksi ile vücut algısı ve yaş arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunurken erkeklerde, bu yalnızca beden kitle indeksi ve yaş arasında gözlenmiştir. Araştırmamızda katılımcılardan beden kitle indeksi hesaplamak üzere boy ve kilolarını bildirmeleri istenmiş olup kas kütlesi ile ilgili bir bilgi vermeleri istenmemiştir. Kadın katılımcılarda boy ve kilo ile anlamlı ilişkiler çıkarken, erkeklerde çıkmaması, erkeklerin beden doyumunu boy ve kilo üzerinden değil kas kütlesi üzerinden algıladıklarını düşündürmektedir.

Çalışmamızda partnerlerin birliktelik süresi ve birlikte yaşam süresi dikkate alındığında, kadınlarda süre arttıkça cinsel doyumun alt boyutlarından iletişim, kaçınma, dokunma ve toplam boyutlarından duyulan memnuniyetsizliğin de artmakta olduğu gözlenmiştir. Bu durum erkeklerde iletişim boyutuyla ilişkili bulunmuştur. Erkeklerin partnerleriyle birlikte yaşama süresi arttıkça, iletişimden duydukları memnuniyetsizlik artmaktadır. Uzel'in (2015) çalışmasında evlilik süresinin artmasıyla birlikte cinsel doyum ve benlik saygısı puanlarında düşüş bildirilmiştir. Mark ve Murray (2012) en az bir yıllık ilişkisi olan çiftlerle yürüttükleri çalışmalarında, cinsel isteklerdeki uyumsuzluğun kadınlarda cinsel doyumunu olumsuz yönde yordadığını ileri sürmüşlerdir. Uzun süreli ilişkilerin incelendiği bir araştırmada ise cinsellik ile ilgili kendini açmanın cinsel doyumunu olumlu yordadığı gözlenmiştir (McNeil ve Byers, 2009). Sonuç olarak cinsel istekleri dile getirmekle ilgili yaşanan iletişim sıkıntısının dolaylı olarak isteği azaltıp kaçınmaya yol açabileceği çıkarımında bulunulabilir. Evlilik öncesi birlikte yaşamının incelendiği bir araştırmada daha önce birlikte yaşamak ile cinsel doyum arasında negatif yönde bir ilişki saptanmıştır. Bu durumun evlilik öncesi yaşanan cinsel ilişki ile evlilikte yaşanacak olan cinselliğin özelliğini yitirme olasılığından kaynaklandığı, erkeklerin ilk cinsel birlikteliklerinden sonra partnerlerini fiziksel olarak daha az çekici ve seksi bulma eğilimli olduklarından söz edilmektedir (Haselton ve Buss, 2001).

Yaş ile cinsel doyum ilişkisi incelendiğinde, yaş arttıkça kadınların sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma toplam memnuniyetsizlikleri artmakta bununla

birlikte benlik saygısı da artmaktadır. Erkeklerde ise dokunma ve iletişimde memnuniyetsizlik artmaktadır. Cinsel işlev bozukluklarıyla ilgili sonuçlara göre cinsel işlev sorunları olan kadınların %60-80'i, 60 yaşın üzerindedir. En sık tedavi isteğinde bulunan kişiler ise genç ve orta yaş grubunu oluşturmaktadır ve başvuru sebepleri sıklıkla vajinismustur (İncesu, 2007). 51-61 yaşları arasındaki kadınlarla yürütülen bir araştırmada, kadınların %10.3'ü çoğunlukla ya da her zaman orgazma ulaşmakta sorun yaşadıklarını bildirmişlerdir (Johannes & Avis, 1997). Evli bireylerde cinsel ilişkiyi araştıran bir çalışmada ise cinsel aktivitenin azalma sebeplerinden biri olarak ilerleyen yaş gösterilmiştir (Donnelly, 1993). Bununla beraber literatürde farklı bulgulara da rastlanmaktadır. Chesser (1956) tarafından orgazm olan kadınların, orgazm olamayanlara göre yaş ortalamasının daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Amerikalı ve Japon erkeklerin karşılaştırıldığı bir araştırmada hem Japon hem de Amerikalı erkeklerde yaşa bağlı olarak erektil disfonksiyonun arttığı, libido ve cinsel doyumun yaşa bağlı olarak azaldığı gözlenmiştir (Masumori ve ark., 1999).

Araştırmamızın bulguları bazı kısıtlılıklar çerçevesinde değerlendirilmektedir. Öncelikle tüm cinsellik araştırmalarının kısıtlılıkları bizim çalışmamız için de geçerlidir. Her ne kadar araştırma internet üzerinden açılan veri formlarıyla oluşturulsa da kişiler cinsel yaşantılarını kolaylıkla açmakta zorlanabilirler. Ülkemiz kültürünü düşünecek olursak cinsellik ile ilgili araştırmalar yaygınlaşmakla birlikte kişilerin cinsel hayatlarıyla ilgili doğru bilgiyi edinmek oldukça zordur. Kişilerin mahremiyeti nedeniyle yansıttıkları bilgilerin güvenilirliğinin diğer araştırma alanlarına göre daha düşük olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Cinsellikle ilgili bir araştırmaya internet üzerinden katılım sağlayan kişilerin belirli bir sosyodemografik zeminde toplanması sonuçları da etkileyebilmektedir. Katılımcıların eğitim düzeylerinin yüksek olması verilerin güvenilirliğini arttıran bir faktör olabilmekle birlikte temsil ettiği popülasyon bakımından sınırlı kalmaktadır. Çalışmamızda ilaç kullanımının cinsel işlevler üzerinde olumlu ya da olumsuz etkisi ayırt edilememiştir ve bu da araştırmamızın kısıtlılıklarından biridir. Araştırmaların daha büyük örneklem ve daha heterojen bir grupta yürütülmesi, araştırma sonuçlarının daha genel ve daha geçerli bir yapıya ulaşmasına yardımcı olacaktır. Bulguların güvenilirliği ile ilgili internet üzerinden doldurulan veri toplama araçlarının ölçümü dışında elimizde bir kaynak bulunmamaktadır. Araştırmamız kesitsel yapısı nedeni ile ele alınan değişkenler arasında yalnızca bir ilişki olup

olmadığını incelemekte, ancak bir neden sonuç ilişkisi ortaya koyamamaktadır.

5.1. Sonuç ve Öneriler

Cinsellik ile ilgili yapılan çalışmaların artmasının ülkemizde büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Bulgularımızın ülkemizdeki çoğu çalışmanın aksine kadın ve erkek katılımcılarla ilgili bilgileri bir arada vermesinin ve klinik olmayan bir örnekleme gerçekleştirilmesinin, herhangi bir hastalığı olmayan bireylerde de cinsel doyum, beden imajı ve benlik saygısı düzeylerine ilişkin bilgi edinmek açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışmamızda cinsel doyum, beden imajı ve benlik saygısı arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Cinsellik alanında yapılacak olan çalışmalarda bulgularımızdaki ilişkilerden yola çıkılarak daha kapsamlı araştırmaların yapılması, beden imajı ve benlik saygısının yanı sıra farklı değişkenlerin eklenmesi konunun daha iyi ele alınmasını sağlayacaktır. Ayrıca, çalışmamızda olumsuz beden imajı ve benlik saygısının cinsel doyumunu olumsuz etkilediği görülmüştür. Çalışmamız bu bakımdan, cinsel işlev bozukluğu boyutunda olmasa da cinsel sorunlar yaşayan her bireyde önemli bir etmen olarak kendi beden imajı ve benlik saygısının da dikkate alınması gerektiğine işaret etmektedir.

KAYNAKLAR

- Ackard, D.M., Kearney-Cooke, A., Peterson, C. B. (2000). Effect of body image and self image on women's sexual behaviours. *International Journal of Eating Disorders*, 28, 422.
- Althof, S. E., Perelman, M. A., Rosen, R. C. (2011). The Subjective Sexual Arousal Scale for Men (SSASM): Preliminary development and psychometric validation of a multidimensional measure of subjective male sexual arousal. *Journal of Sexual Medicine*, 8, 2255–2268.
- Altunay, A., Öz, F. (2006). Hemsirelik yüksekokulu öğrencilerinin benlik kavramı. *Hemsirelik Yüksekokulu Dergisi*, 46-59.
- Andersen, B. L., Cyranowski, J. M. (1994). Women's sexual self-schema. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67(6), 1079-1100.
- Annis, N.M., Cash, T.F., Hrabosky, J.I. (2004). Body image and psychosocial differences among stable average weight, currently overweight, and formerly overweight women: the role of stigmatizing experiences. *Body Image*, 1(2), 155-67.
- Avcı, C. (2015). *Cinsel işlev bozukluğu olan ve olmayan kadınların benlik saygıları ve cinsel doyumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Baker, L., Gringart, E. (2009). Body image and self-esteem in older adulthood. *Ageing & Society*, 29, 977-995.
- Bakhshi, S. (2011). Women's body image and the role of culture: A review of the literature. *European's Journal of Psychology*, 7(2), 374-394.
- Balon, R. (2017). Burden of Sexual Dysfunction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 43(1), 49-55.
- Barrientos, J. E., Paez, D. (2006). Psychosocial Variables of Sexual Satisfaction in Chile. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 32, 351-368.
- Bayrak, M. (2006). *Vajinismus Oluşumunda Etyolojik Özellikler*, Uzmanlık Tezi. İstanbul.
- Blachnio, A., Przepiorka, A., Rudnicka, P. (2016). Narcissism and self-esteem as predictors of dimensions of Facebook use. *In personality and individual differences*, 90, 296-301.

- Blashill, A. J. (2011). Gender roles, eating pathology, and body dissatisfaction in men: A meta-analysis. *Body Image*, 8, 1–11.
- Basat, Ç. (2004). *An exploration of marital satisfaction, locus of control, and self-esteem as predictors of sexual satisfaction*. Unpublished Master's Thesis, Middle East Technical University, Ankara.
- Bridges, S. K., Lease, S. H., Ellison, C. R., (2004). Predicting sexual satisfaction in women: Implications for counselor education and training. *Journal of Counseling and Development*, 82(2), 158-167.
- Byrd-Bredbenner, C., Murray, J. (2003). A comparison of the anthropometric measurements of idealized female body images in media directed to men, women, and mixed gender audiences. *Topics in Clinical Nutrition*, 18, 117–129. <http://dx.doi.org/10.1097/00008486-200304000-00008>
- Cafri, G., Strauss, J., Thompson, J. K. (2002). Male body image: Satisfaction and its relationship to psychological functioning using the somatomorphic matrix. *International Journal of Men's Health*, 1, 215–231.
- Cafri, G., Thompson, J. K. (2004). Measuring male body image: A review of the current methodology. *Psychology of Men & Masculinity*, 5, 18–29.
- Campbell, J. (1990). Self-esteem and clarity of the self-concept. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 538-549.
- Canel, A. N. (2012). *Evlilik ve Aile Hayatı*. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile Eğitim Programı.
- Cash, T.F., Fleming, E.C. (2002). The impact of body image experiences: Development of the body image quality of life inventory. *International Journal of Eating Disorders*, 31(4), 455-60.
- Cashwell, C.S. (1995). Family functioning and self-esteem of middle school students: A matter of perspective? *Journal of Humanistic Education & Development*, 34, 83-91.
- CETAD. (2004). Cinsel yaşam ve sorunları, Bilgilendirme dosyası 1.
- Chesser, E. (1956). The sexual, marital and family relationships of the english woman, London: *Hutchinson's Medical Publications*.
- Clayton, A.H. (2001). Recognition and Assessment of Sexual Dysfunction Associated with Depression. *Journal of Clinical Psychiatry*, 62(3), 5-7.
- Clement, U., Pfafflin, F. (1980). Changes in personality scores among couples subsequent to sex therapy. *Archives of Sexual Behavior*, 9(3), 235-244.
- Czeglédi, E., Probst, M., Babusal, B. (2015). Body dissatisfaction, trait anxiety and self-esteem in young men. *Psihijat. Dan*, 47(1), 29-41.

- Çuhadaroğlu, F. (1986). Adolesanlarda Benlik Saygısı. Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.
- Dinç, S. (2012). *Orgazm olamayan kadınlar ile orgazm olabilen kadınların atılganlık düzeyleri, benlik saygıları, beden algıları ve evlilik uyumları açısından karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Donnelly, D. A. (1993). Sexually inactive marriages. *The Journal of Sex Research*, 30(2), 171-179.
- Dove, N. L., Wiederman, M. W. (2000). Cognitive distraction and women's sexual functioning. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 26, 67-78.
- Ege, E., Akın, B., Yaralı, S., Bilgili, N. (2010). Sağlıklı kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluğu sıklığı ve risk faktörleri. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 3(1), 137-144.
- Erol, R. Y., Orth, U. (2011). self-esteem development from age 14 to 30 years: a longitudinal study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101(3), 607.
- Erbil, N. (2013). The relationships between sexual function, body image, and body mass index among women. *Sexuality and Disability*, 31, 63-70.
- Faith, M. S., Schare, M. L. (1993). The role of body image in sexually avoidant behavior, *Archives of Sexual Behavior*, 22(4), 345-356.
- Forbes, G. B., Jobe, R. L., Richardson, R. M. (2006). Associations between having a boyfriend and the body satisfaction and self-esteem of college women: An extension of the Lin and Kulik hypothesis. *The Journal of Social Psychology*, 146, 381-384.
- Fredrickson, B. L., Roberts, T. (1997). Objectification theory: toward understanding women's lived experiences and mental health risks. *Psychology of Women Quarterly*, 21, 173-206.
- Garner, D. M. (1997). The Body Image Survey results. *Psychology Today*, 30(31), 30-44, 75-80, 84.
- Ghezelseflo, M., Jalal, S., Amani, R. (2013). Comparison of body image and self esteem among married individuals with sexual dissatisfaction and normal married individuals in Tehran. *Procedia- Social Behavioral Sciences*, 84(2004), 538-541.
- Gillen, M. M., Lefkowitz, E.S., Shearer, C.L. (2006). Does body image play a role in risky sexual behavior and attitudes? *Journal of Youth and Adolescence*. 35, 230-242. doi:10.1007/s10964-005-9005-6.
- Gülsün, M., Ak, M., Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik açıdan evlilik ve cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, (1), 68-79.

- Gözüylmaz, A. (2011). *Evli ergenlerde beden imgesi ve benlik saygısının gebelik durumuna göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi. Ankara.
- Hally, C. R., Pollack, R. (1993). The effects of self-esteem, variety of sexual experience, and erotophilia on sexual satisfaction in sexually active heterosexuals. *Journal of Sex Education & Therapy*, 19, 183–192.
- Hamurcu, P. (2014). *Obez bireylerde benlik saygısı ve beden algısının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul.
- Hamurcu, P., Öner, C., Telatar, B., Yeşildağ, Ş. (2015). Obezitenin benlik saygısı ve beden algısı üzerine etkisi. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 19 (3), 122 – 128.
- Haselton, M.G., Buss, D.M., (2001). The affective shift hypothesis: The functions of emotional changes following sexual intercourse. *Personal Relationships*, 8, 357–369.
- Haavio-Mannila, E., Kontula, O. (2003). *Sexual Trends in the Baltic Sea Area*. Population Research Institute. Finland.
- Higgins, J.A., Mullinax, M., Trussell, J., Davidson, J.K., Moore, N.B. (2011). Sexual satisfaction and sexual health among university students in the United States. *American Journal of Public Health*, 101(9), 1643–1654.
- Holt, A., Lyness, K. P. (2007). Body image and sexual satisfaction: Implications for couple therapy. *Journal of Couple and Relationship Therapy*, 6, 45–68.
- Hoyt, W. D., Kogan, L. R. (2001). Satisfaction with body image and peer relationships for males and females in a college environment. *Sex Roles*, 45, 199–215.
- Hopkins, A.K. (2010). The analysis of self-esteem, body image, and sexual knowledge in single women 30-50 years of age: the study of the,r sexual satisfaction. Capella University.
- Hovardaoğlu, S. (1992). Vücut Algısı Ölçeği. *Psikiyatri, Psikoloji, Psikofarmakoloji Dergisi (3P)*, Testler Özel Eki, 1(1), 26-27.
- Ishak, W. W., Bokarius, A., Jeffrey, J. K., Davis, M. C., Bakhta, Y. (2010). Disorders of orgasm in women: A literature review of etiology and current treatments. *The Journal of Sexual Medicine*, 7, 3254–3268.
- İncesu, C. (1999). Cinsel İşlev Bozukluklarında İlk Basamak Değerlendirme ve Ayırıcı Tanı. *Psikiyatri Dünyası*, 2, 39-48.
- İncesu, C. (2004). Cinsel İşlevler ve Cinsel İşlev Bozuklukları. *Klinik Psikiyatri*, 3, 3-13.
- İncesu, C. (2007). Cinsel Yaşam ve Sorunları. Ed: Simsek, F., Seyisoglu, H., Şahin, D. Cinsel Sağlık ve Üreme Alanında Ulusal ve Yerel Medya Yoluyla Savunuculuk Projesi Bilgilendirme Dosyası 1.s.l. Cinsel Eğitim Tedavi ve Arastırma Dernegi Yayını, 11-12.

- Johannes, C. B., Avis, N. E. (1997). Gender differences in sexual activity among mid-aged adults in Massachusetts. *Maturitas*, 26, 175–184.
- Karadağ, G., Güner, İ., Çuhadar, D., Uçan, Ö. (2008). Gaziantep Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Öğrencilerinin Benlik Saygıları. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 3 (7).
- Kaplan, H. S. (1974). *The New Sex Therapy: Active Treatment of Sexual Dysfunctions*. New York: Brunner/Mazel.
- Kedde, H., van de Wiel, H.B.M., Schultz, W.C.M., Wijsen, C. (2013). Sexual dysfunction in young women with breast cancer. *Support Care Cancer*.
- Kenç, F. M., Oktay, B. (2002). Akademik Benlik Kavramı ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki, *Eğitim ve Bilim*, 27(124), 71-79.
- Kernis, M. H. (2005). Measuring self-esteem in context: The importance of stability of self-esteem in psychological functioning. *Journal of personality*, 73(6), 1569-1605.
- King, K. A. (1997). Self-concept and self-esteem: a clarification of terms. *Journal of School Health*, 67(2), 68-70.
- Köknel, Ö. (1999). *Kişilik*. Altın Kitaplar Yayınları, İstanbul
- Kundakçı, A. H. (2005). *Üniversite Öğrencilerinin Yeme Tutumları, Benlik Algıları, Vücut Algısı ve Stres Belirtileri Açısından Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Küçük, N., Kaydırak, M. M., Bilge, C. A., Sahin, N. H. (2018). Evaluation of the effect of obesity on self-respect and sexuality in women. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 19 (2), 126-134.
- La Rocque, C.L., Cioe, J. (2011). An evaluation of the relationship between body image and sexual avoidance. *Journal of Sex Research*, 48(4), 397-408.
- Larson, J.H., Anderson, S.M., Holman, T.B., Niemann, B.K. (1998). A longitudinal study of the effects of premarital communication, relationship stability, and self-esteem on sexual satisfaction in the first year of marriage. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 24(3), 193-206.
- Laumann, E. O., Paik, A., Rosen, R. C. (1999). Sexual dysfunction in the United States: Prevalence and predictors. *JAMA: the journal of the American Medical Association*, 281, 537–544.
- Lawrance, K., Byers, E.S. (1995). Sexual satisfaction in long-term heterosexual relationships: The interpersonal exchange model of sexual satisfaction. *Personal Relationships*, 2, 267-288.

- Leary, M.R. (1999). Making sense of self-esteem. *American Psychological Society*, 8, (1).
- Lian, T.C. (2008), Family Functioning, Perceived Social Support, Academic Performance and Self-Esteem, *Pertanika J. Soc. Sci. & Hum*, 16(2), 285-299.
- Lief, H.I. (1980). Comments on current thinking on the orgasm experience. *Medical Aspects Human Sexuality*, 14, 55-62.
- Lyness, A. P. K. (2007). Twenty American families' stories of adaptation: Adoption of children from Russian and Romanian institutions. *Journal of Marital and Family Therapy*, 33(1); 77-93.
- Mark, K. P., Murray, S. H. (2012). Gender differences in desire discrepancy as a predictor of sexual and relationship satisfaction in a college sample of heterosexual romantic relationships. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 38, 198-215.
- Markey, C. N., Markey, P. M. (2006). Romantic relationship and body satisfaction among young women. *Journal of Youth and Adolescence*, 35, 271-279.
- McCabe, M, Althof, S.E., Assalian, P., Chevret-Measson, M., Leiblum, S.R., Simonelli, C. ve Wylie, K. (2010). Psychological and interpersonal dimensions of sexual function and dysfunction. *Journal of Sexual Medicine*, 7, 327-336, doi: 10.1111/j.1743-6109.2009.01618.x.
- Davison, T. E., McCabe, M. P. (2005). Relationships between men's and women's body image and their psychological, social, and sexual functioning. *Sex Roles*, 52(7-8), 463-475.
- MacCorquodale, P., DeLamater, J. (1979). Self-image and premarital sexuality. *Journal of Marriage and the Family*, 41, 327-339.
- Masumori, N., Tsukamoto, T., Kumamoto, Y., Panser, L. A., Rhodes, T., Girman, C. J., Lieber, M. M. & Jacobsen, S. J. Decline of sexual function with age in Japanese Men compared with American Men—Results of two community-based studies. *Urology*, 54 (2), 335-344.
- McCaulay, M., Mintz, L., Glenn A. A. (1988). Body image, self-esteem, and depression-proneness: Closing the gender gap. *Sex Roles*, 18, 381-391.
- McClelland, S. I. (2011). Who is the "Self" in self reports of sexual satisfaction? Research and policy implications. *Sexuality Research and Social Policy*, 8, 304-320.
- McCreary, D. R., Sadava, S. W. (2001). Gender differences in relationships among perceived attractiveness, life satisfaction, and health in adults as a function of body mass index and perceived weight. *Psychology of Men & Masculinity*, 2(2), 108-116.
- McNeil, S., Byers, E. S. (2009). Role of Sexual Self-Disclosure in the Sexual Satisfaction of Long-Term Heterosexual Couples. *The Journal of Sex Research*, 46 (1), 3-14.

- Masters, W. H., Johnson, V. E. (1994). *Human Sexual Behaviour*. İnsanda Cinsel Davranış. (Çev. Ed. Sayın, Ü.). İstanbul: Bilimsel ve Teknik Yayınları Çeviri Vakfı.
- Meadow, R.M. (1982). *Factors contributing to the sexual satisfaction of married women: A multiple regression analysis*. Unpublished doctoral dissertation, Arizona State University.
- Meana, M., Nunnink, S. E. (2006). Gender differences in the content of cognitive distraction during sex. *Journal of Sex Research*, 43, 59–67.
- Menard, A.D., Offman, A. (2009). The interrelationships between sexual self-esteem, sexual assertiveness and sexual satisfaction. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 18(1-2).
- Milhausen, R.R., Buchholz, A.C., Opperman, E.A., Benson, L.E. (2015). Relationships between body image, body composition, sexual functioning and sexual satisfaction among heterosexual young adults. *Archives Sex Behavior*, 44, 1621-1633.
- Mintz, L. B., Betz, N. B. (1986). Sex differences in the nature, realism, and correlates of body image. *Sex Roles*, 15, 185-195.
- Mond, J., van den Berg, P., Boutelle, K., Hannan, P., Neumark-Sztainer, D. (2011). Obesity, body dissatisfaction, and emotional well-being in early and late adolescence: findings from the project EAT study. *Journal of Adolescent Health*, 48, 373-378.
- Murray, S. H., Milhausen, R. R. (2012). Sexual desire and relationship duration in young men and women. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 38, 28–40.
- Neagu, A. (2015). Body image: a theoretical framework. *Romanian Academy*, 17(1), 29–3.
- Nir, Z., Neumann L. (1995). Relationship among self-esteem, internal-external locus of control, and weight change after participation in a weight reduction program. *Journal of Clinical Psychology*, 51(4), 482-90.
- Nobre, P. J., Pinto-Gouveia, J. (2006). Emotions during sexual activity: Differences between sexually functional and dysfunctional men and women. *Archives of Sexual Behavior*, 35(4), 491-499.
- Nobre, P. J., Pinto-Gouveia, J. (2008). Cognitive and Emotional Predictors of Female Sexual Dysfunctions: Preliminary Findings, *Journal of Sex & Marital Therapy*, 34, 325-342.
- Ogden, J., Evans, C. The problem with weighting: effects on mood, self-esteem and body image. *International Journal of Obesity and Related Metabolic Disorders*, 20(3), 272-277.
- Oliver, M.B., Hyde, J.S. (1993). Gender differences in sexuality: A meta analysis. *Psychological Bulletin*, 114, 29- 51.

- Özen, Y., Gülaçtı, F. (2010). Benlik-kavramı ve benliğin gelişimi bilen benliğe gereksinim var mı? *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 21-37.
- Özmen D, Özmen E, Ergin D, Cakmakci Cetinkaya A, Sen N, Erbay Dunder P, Oryal Taskin E. (2007). The association of self-esteem, depression and body satisfaction with obesity among Turkish adolescents. *BMC Public Health*. 7, 80.
- Özkan, İ. (1994). Benlik saygısını etkileyen etkenler. *Düşünen Adam*, 7 (3), 4-9
- Öztürk, MO., Uluşahin A. (2015). Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. Yenilenmiş 13. Baskı. Tuna Matbaacılık, Nobel Tıp Kitabevleri, Ankara, 450-451.
- Pınar, R. (2002). Obezlerde depresyon, benlik saygısı ve beden imajı: karşılaştırmalı bir çalışma. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 6(1): 30-41.
- Pujols, Y., Meston, C. M., Seal, B. N. (2010). The association between sexual satisfaction and body image in women. *Journal of Sexual Medicine*, 7, 905-916.
- Purdon, C., Holdaway, L. (2006). Non-erotic thoughts: Content and relation to sexual functioning and sexual satisfaction. *The Journal of Sex Research*, 43, 154-162.
- Rehbein-Narvaez, R., Garcia-Vazquez, E., Madson, L. (2006). The relation between self-esteem and sexual functioning in collegiate women. *Journal of Social Psychology*, 146, 250-252.
- Rehman, U. S., Rellini, A. H., Fallis, E. (2011). The importance of sexual self-disclosure to sexual satisfaction and functioning in committed relationships. *Journal of Sexual Medicine*, 8, 3108-3115.
- Renaud, C., Byers, E.S. (1997). Sexual and relationship satisfaction in Mainland China. *Journal of Sex Research*, 34(4), 67-79.
- Riss S, Schwameis K, Mittlböck M, Pones M et al. (2013). Sexual function and quality of life after surgical treatment for anal fistulas in Crohn's disease. *Techniques Coloproctol* 17, 89-94.
- Robins, R. W., Trzesniewski, K. H., Tracy, J. L., Gosling, S. D., Potter, J. (2002). Global self-esteem across the lifespan. *Psychology and Aging*, 17(3), 423-34.
- Rosen, R.C., Leiblum, S.R. (1995). Treatment of sexual disorders in the 1990s: An integrated approach. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 63(6), 877-890.
- Rosenberg, M. (1965). Society and the Adolescent Self-image. *Princeton University Press*, Princeton.
- Rosenthal, C. M. (1998). *Women's experience of their sexuality: In theory and practice*. Unpublished Doctoral Dissertation, Massachusetts School of Professional Psychology.

- Rust, J., Golombok, S. (1986). The GRISS: A psychometric instrument for the assesment of sexual dysfunction. *Archives Sex Behav*, 15(2), 157-65.
- Sacco, W.P., Phares, V. (2001). Partner appraisal and marital satisfaction: The role of self-esteem and depression. *Journal of Marriage and Family*, 63, 504-513.
- Sanford, L. T., Donovan, M. E. (1999). Kadınlar ve Benlik Saygısı. (Çev. S. Kunt), Ankara: HBY Yayınları.
- Saygılı, G., Kesecioğlu, İ., Kırıktaş, H. (2015). Eğitim Düzeyinin Benlik Saygısı Üzerinde Etkisinin İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (2).
- Skaalvik, E. M., Hagtvet, K. A. (1990). Academic achivement and self-concept: an analysis of causal predominance in a developmental perspective, *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 292-307.
- Secord, PF., Jourard SM. (1953). The appraisal of body-cathexis: bodycathexis and the self. *Journal of Consulting Psychology*, 17,343-7.
- Soğukpınar, E. (2014). *Rehber Öğretmenlerin Benlik Saygısı İle Mesleki Benlik Saygısı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Malatya.
- Şentürk Erenel, A., Gölbaşı, Z., Kavlak, T., Dilbaz, S. (2015). Relationship between menopausal symptoms and sexual dysfunction among married Turkish women in 40-65 age group. *International Journal of Nursing Practice*, 21 (5), 575-583.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. (2007). Using multivariate statistics. Allyn & Bacon/Pearson Education.
- Taleporos, G., Dip, G., McCabe, M. P. (2002). The impact of sexual esteem, body image, and sexual satisfaction, psychological well-being in people with disabilities. *Sexuality & Disability*, 20, 177-183.
- Thabet, J. B., Sallemi, R., Bouali, M. M., Charfi, N., Zouari, L., & Maalej, M. (2013). 2330 – Obesity, self-esteem and sexuality: a comparative study about 40 cases. *European Psychiatry*, 28, 1-1.
- Tezcan, B. (2009). *Obez bireylerde benlik saygısı, beden algısı ve travmatik geçmiş yaşantılar*. Uzmanlık Tezi. Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.
- Tiggemann, M., Martins, Y., Churchett L. (2008). Beyond muscles: Unexplored parts of men's body image. *Journal of Health Psychology*, 13, 1163-72.
- Træen, B., Carvalheira, A., Kvalem, I. L., Štulhofer, A., Janssen, E., Graham, C. A., Hald, G. M., & Enzlin, P. (2016). Sexuality in older adults(65+)- an overview of the recent literature, part 2: Body image and sexual satisfaction. *International Journal of Sexual Health*, 29(1), 1-11.

- Trudel, G. (2002). Sexuality and marital life: results of a survey. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 28(3), 229-24.
- Tuğrul, C., Öztan, N., Kabakçı, E. (1993). Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin standardizasyon çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 4, 83-88.
- Tuğrul, C. (1999). Cinsel İşlev Bozukluklarının Psikolojik Nedenleri, *Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi*, 2, 29-33.
- Uzel, A. (2015). *Evlilik ilişkisi içerisinde çiftler arasında cinsel doyumun, evlilik uyumu ve benlik saygısı üzerindeki etkilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Varma, G.S., Oğuzhanoglu, N.K, Karadağ, F., Özdel, O., Amuk., T. (2005). Doğal ve cerrahi menapozda depresyon ve anksiyete düzeyleri ile cinsel doyum arasındaki ilişki. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 8(3), 109-115.
- Yörükoğlu, A. (2007). *Gençlik Çağı*. İstanbul. 13. Baskı.
- Yücel, D., Gassanov, M. A. (2010). Exploring Actor and Partner Correlates of Sexual Satisfaction among Married Couples. *Social Science Research*, 39, 725-738.
- Walker, R. (1998). An analysis of the relationship of human sexuality knowledge, self-esteem, and body image to sexual satisfaction in college and university students. Doctoral Dissertation, University of Tennessee.
- Warziski, M. T., Sereika, S. M., Styn, M. A., Music, E., Burke, L. E. (2008). Changes in self-efficacy and dietary adherence: the impact on weight loss in the prefer study. *Journal of Behavioral Medicine*, 31(1), 81-92
- Weaver, A., Byers, S. (2006). The relationships among body image, body mass index, exercise & sexual functioning in heterosexual women. *Psychology of Women Quarterly*, 30, 333-339.
- Webster, J., Tiggemann, M. (2003). The relationship between women's body satisfaction and self-image across the life span: The role of cognitive control. *Journal of Genetic Psychology*, 164, 241-252.
- Whitley, M. P., Poulsen, S. B. (1975). Assertiveness and sexual satisfaction in employed professional women. *Journal of Marriage and the Family*, 37(3), 573-581.
- Wiederman, M. W. (2005). The gendered nature of sexual scripts. *The Family Journal*, 13, 496-502.
- Wincze, J. P., Carey, M. P. (1991). *Sexual dysfunction: A guide for assessment and treatment*. New York: Guilford Press.
- Woertman, L., Van den Brink, F. (2012) Body image and female sexual functioning and behavior: A review. *The Journal of Sex Research*, 49(2-3), 184-211.

World Health Organization (2010). Developing sexual health programmes.
WHO/RHR/HRP/10.22

World Health Organization (2002). Defining sexual health: report of a technical
consultation on sexual health. Geneva.

EK A
BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

Sayın katılımcı,

Bu araştırma Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programında, Prof. Dr. Feryal Çam Çelikel danışmanlığında, Müge Kılıçlar tarafından yürütülen yüksek lisans tez çalışmasıdır. Araştırmanın amacı, bireylerdeki cinsel doyum, beden imajı ve benlik saygısını incelemektir.

Araştırmaya katılım tamamıyla gönüllülük esasına bağlıdır. Ankette sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplarınız tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir; elde edilecek bilgiler bilimsel yayınlarda kullanılacaktır. Anketleri doldurmanız yaklaşık olarak 15 dakika sürecektir. Katılım sırasında, sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz, gerekçe göstermeksizin cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Araştırma ile ilgili sorularınız olursa Müge Kılıçlar'a muge.kiliclar@isik.edu.tr e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

Değerli katılımınız için teşekkürler.

Şartları okudum, kabul ediyorum.

EK B

SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLER VE VERİ FORMU

Yaşınız : ____

Cinsiyetiniz: Kadın

Erkek

Medeni Durum: Evli

Birlikte yaşıyor

Bekar

Dul/boşanmış

Evli/birlikte yaşıyorsanız süresini belirtiniz? : ____

Eşiniz/sevgiliniz ile ne kadar süredir birliktesiniz? ____ Yıl Ay

Cinsel Yaşamınız? : Düzenli cinsel hayatım var

Düzensiz bir cinsel hayatım var

Hiç cinsel ilişkim olmadı

Cinsel Yöneliminiz: Heteroseksüel (karşı cinsten hoşlanıyor)

Homoseksüel (kendi cinsinden hoşlanıyor)

Diğer ____

Herhangi bir işte çalışıyor musunuz? Evet Hayır

Eğitim Durumunuz : İlk/ortaokul

Lise

Üniversite ve üzeri

Eğitim hayatınız toplam kaç yıl sürdü? ____

Size aşağıdaki seçeneklerden hangisi aylık gelir düzeyinizi en iyi ifade etmektedir?

Gelirim Yok

1300 TL altında

1300-300 TL arası

3000 TL ve üzeri

- Yaşadığınız Yer:** İl
 İlçe
 Köy

Boyunuz :

Kilonuz :

Herhangi bir ilaç kullanımınız var mı?

- Evet (Lütfen Belirtiniz): _____
 Hayır

Herhangi bir hastalığınız var mı?

- Evet (Lütfen Belirtiniz): _____
 Hayır

Aşağıdakilerden hangisi içerisinde bulunduğumuz yıldır?

- 2000
 1992
 2017
 1981

Cinselliği nasıl algılıyorsunuz?

- Sıcak
 Zevkli
 Mutluluk Verici
 Soğuk
 İtici

Aşağıdakilerden hangisi bir organdır?

- Betes
 Karaciğer
 Pastas
 Fısıt

EK C

GOLOMBOK-RUST CİNSEL DOYUM ÖLÇEĞİ

Kadın Formu

Aşağıda cinsel yaşamla ilgili sorular yer almaktadır. Her soru için "hiçbir zaman", "nadiren", "çoğu zaman", "her zaman" şeklinde beş cevap şıkkı yer almaktadır. Sizden istenen kendi cinsel yaşamınızı göz önüne alarak soruları cevaplandırmanızdır.

Cevaplandırırken:

1. Her soruyu dikkatle okuyunuz.
2. Sorulan durumun **son zamanlarda** ne kadar sıklıkta ortaya çıktığını düşününüz.
3. Söz konusu durumun ne kadar sıklıkta ortaya çıktığına karar verdikten sonra, o seçeneğin altındaki parantezin içine [X] işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.
4. Hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Lütfen soruları içtenlikle ve dürüstçe cevaplandırmaya özen gösteriniz. Cevaplandırırken, başkalarının görüşlerini dikkate almadan sadece kendi görüşünüzü belirtiniz.

	HİÇBİR zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında)	☐	☐	☐	☐	☐
4. Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Sizce, sizin ve eşinizin önsevişmeye (öpme, okşama gibi) ayırdığınız zaman yeterli mi?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Eşinizle sevişmekten kaçınırmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Cinsel ilişki sırasında doyuma (orgazma) ulaşabilir mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alırmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
10. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkâr bulur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Gerekirse rahatsızlık ve acı duymaksızın, parmağınızı cinsel organınızın içine sokabilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
12. Eşinizin cinsel organına dokunup, okşamaktan rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
13. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde, rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
14. Sizin için doyuma (orgazma) ulaşmanın mümkün olmadığını düşünür müsünüz?	☐	☐	☐	☐	☐
15. Haftada 2 defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
16. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
17. Eşinizin cinsel organı, sizin cinsel organınıza rahatsızlık vermeden girebilir mi?	☐	☐	☐	☐	☐
18. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
19. Eşinizin cinsel organınıza dokunup okşamasından zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
20. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
21. Önsevişme sırasında eşiniz bızırınızı (klitoris) uyardığında doyuma (orgazm) ulaşabilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
22. Sevişme boyunca, sadece cinsel birleşme için ayrılan süre sizin için yeterli mi?	☐	☐	☐	☐	☐
23. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
24. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının derine girmesini engelleyecek kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?	☐	☐	☐	☐	☐
25. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
26. Sevişme sırasında cinsel organınızda ıslaklık olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
27. Cinsel birleşme anından hoşlanır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
28. Cinsel birleşme anında doyuma (orgazma) ulaşır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐

Erkek Formu

Aşağıda cinsel yaşamla ilgili sorular yer almaktadır. Her soru için "hiçbir zaman", "nadiren", "bazen", "çoğu zaman", "her zaman" şeklinde beş cevap şıkkı yer almaktadır. Sizden istenen kendi cinsel yaşamınızı göz önüne alarak soruları cevaplandırmanızdır.

Cevaplandırırken:

1. Her soruyu dikkatle okuyunuz.
2. Sorulan durumun **son zamanlarda** ne kadar sıklıkta ortaya çıktığını düşününüz.
3. Söz konusu durumun ne kadar sıklıkta ortaya çıktığına karar verdikten sonra, o seçeneğin altındaki parantezin içine [X] işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.
4. Hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Lütfen soruları içtenlikle ve dürüstçe cevaplandırmaya özen gösteriniz. Cevaplandırırken, başkalarının görüşlerini dikkate almadan, sadece kendi görüşünüzü belirtiniz.

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
1. Haftada 2 defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Cinsel yönden kolay uyarılır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Cinsel ilişki sırasında boşalmak için henüz erken olduğunu düşünürseniz, boşalmayı geciktirebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Eşinizle olan cinsel yaşamınızı tekdüze (monoton) buluyor musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Eşinizin cinsel organına dokunup, okşamaktan rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde, tedirgin ve endişeli olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Cinsel organınızın, eşinizin cinsel organına girmesinden zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorarmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
10. İlişki sırasında cinsel organınızın sertleşmediği olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
12. Eşinizin, cinsel organınıza dokunup okşamasından zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
13. Cinsel birleşme sırasında erken boşalmayı engelleyebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
14. Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
15. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkar buluyor musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
16. Önsevişme (öpme, okşama gibi) sırasında cinsel organınızın sertleştiği olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
17. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (hastalık gibi nedenler dışında)	☐	☐	☐	☐	☐
18. Eşinizle karşılıklı mastürbasyon yapmaktan (kendinizi tatmin etmekten) zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
19. Eşinizle sevişmek istediğinizde, ilişkiyi siz başlatır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
20. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
21. İsteddiğiniz kadar sık cinsel ilişkide bulunur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
22. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
23. Cinsel birleşme sırasında, cinsel organınızın sertliğini kaybettiği olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
24. Cinsel organınız, eşinizin cinsel organına girer girmez istemeden boşaldığınız olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
25. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alırmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
26. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyarmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
27. Cinsel organınız eşinizin cinsel organına girmek üzereyken, istemeden boşaldığınız olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
28. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐

EK D

VÜCUT ALGISI ÖLÇEĞİ

Aşağıda çeşitli vücut özellikleri ve beğenip beğenmeme ifadeleri bulunmaktadır. Yapmanız gereken, bir vücut özelliğiniz hakkındaki duygularınızı bu ifadelere göre değerlendirmektir. Örneğin bir vücut özelliğinizi çok beğeniyorsanız, bu özellik için “çok beğeniyorum” ifadesinin bulunduğu kutuya “X” işareti koyunuz. Herhangi bir vücut özelliğinizi genel olarak beğenip beğenmediğinize göre duygularınızı değerlendiriniz.

	Çok beğeniyorum	Oldukça beğeniyorum	Kararsızım	Pek beğenmiyorum	Hiç beğenmiyorum
1. Saçlarım					
2. Yüzümün rengi					
3. İştahım					
4. Ellerim					
5. Vücudumdaki kıl dağılımı					
6. Burnum					
7. Fiziksel gücüm					
8. İdrar-dışkı düzenim					
9. Kas kuvvetim					
10. Belim					
11. Enerji düzeyim					
12. Sırtım					
13. Kulaklarım					
14. Yaşım					
15. Çenem					
16. Vücut yapım					

	Çok beğeniyorum	Oldukça beğeniyorum	Kararsızım	Pek beğenmiyorum	Hiç beğenmiyorum
17. Profilim					
18. Boyum					
19. Duyularımın keskinliği					
20. Ağrıyadayanıklılığım					
21. Omuzlarımın genişliği					
22. Kollarım					
23. Göğüslerim					
24. Gözlerimin şekli					
25. Sindirim sistemim					
26. Kalçalarım					
27. Hastalığadirencim					
28. Bacaklarım					
29. Dişlerimin şekli					
30. Cinsel gücüm					
31. Ayaklarım					
32. Uyku düzenim					
33. Sesim					
34. Sağlığım					
35. Cinsel faaliyetlerim					
36. Dizlerim					
37. Vücudumun duruş şekli					
38. Yüzümün şekli					
39. Kilom					
40. Cinsel organım					

EK E

ROSENBERG BENLİK SAYGISI ÖLÇEĞİ / KISA FORM

Aşağıdaki maddeler, kendiniz hakkında ne düşünüp genel olarak nasıl hissettiğinize ilişkin olarak hazırlanmıştır. Lütfen kendiniz hakkında nasıl hissettiğinizi, aşağıdaki seçeneklerden size en uygun olanı işaretleyerek belirtiniz.

	Çok Doğru	Doğru	Yanlış	Çok yanlış
1. Kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum.				
2. Bazı olumlu özelliklerim olduğunu düşünüyorum.				
3. Genelde kendimi başarısız bir kişi olarak görme eğilimindeyim.				
4. Ben de diğer insanların yapabildiği şeyleri yapabilirim.				
5. Kendimde gurur duyacak fazla bir şey bulamıyorum.				
6. Kendime karşı olumlu bir tutum içindeyim.				
7. Genel olarak kendimden memnunum.				
8. Kendime karşı daha fazla saygı duyabilmeyi isterdim.				
9. Bazen, kesinlikle kendimin bir işe yaramadığımı düşünüyorum.				
10. Bazen hiçte iyi bir insan olmadığımı düşünüyorum.				

ÖZGEÇMİŞ

Müge Kılıçlar 1992 yılında Bursa'da doğmuştur. Lisans öğrenimini 2016 yılında Işık Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü'nde onur derecesiyle tamamlamıştır. Lisans eğitimini tamamladıktan sonra dokuz ay Gata Haydarpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çeşitli birimlerde psikolog olarak gözlem yapmış, geropsikiyatri polikliniğinde araştırma asistanı olarak görev almıştır. Yüksek lisans eğitimi süresince Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde uzmanlık stajını tamamlamıştır. Çalışma hayatına özel bir klinikte başlamış olup halen aynı yerde çalışmaya devam etmektedir.